

ΕΡΜΗΣ ΔΟΓΙΟΣ.

τῆ α΄.

I

Ἰανουαρίου.

1820

Εἰς τὸν 23'. Ἀριθμὸν τοῦ Λογίου Ἑρμῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐκηρύξαμεν ἤδη, ὅτι ἀπεφασίσαιμεν πάλιν νὰ ἀναλάβωμεν καὶ ἐφεξῆς τὴν ἐκδοσιν τῆς ἐφημερίδος ταύτης. Ἴδού σὺν Θεῷ τούτο γίνεται, καὶ ὅσοι τῶν φιλοκάλων ἐμογενῶν μας ἠσθάνθησαν τῶνυτι τὴν ἀφέλειαν τοῦ κοινού τούτου συγγράμματος, ἐν ᾧ χαίρουσι μὲ ἡμᾶς διὰ τὴν εὐκταίαν αὐτοῦ συντήρησιν, ἕως τὴν χρεωσῶσι κυρίως εἰς τὸ πλείον μῆρος τῶν ἐνδοξοτέρων πεπαιδευμένων ἀνδρῶν καὶ τῆς εὐγενούς νεολαίας τοῦ ἡμετέρου γένους. ὅτινες νοήσαντες ὅτι δὲν ἐξαρκεῖ εἰς σύστασιν τοῦ Δ. Ἑρμῶν μόνῃ ἢ διὰ χρημάτων πρόθυμος τοῦ κοινού συνεισφορά, ἔχι μόνον μὲ φιλολογικὰς τῶν διατριβῶν πανταχόθεν ἐπλούτισαν καὶ πλουτίζουσιν αὐτὸν καθ' ἡμέραν, ὡς ἤδη φαινεται εἰς τὰς προηγημένας ἐκδόσεις, καὶ ἐτι πλεον εἰς τὴν ἐξῆς θέλουσι τὸ πληροφορηθῆ οἱ ἀναγνώσαι, ἀλλὰ καὶ *χρηματικῶς ἐσπεύσαν οἱ εὐγενεῖς οὗτοι ἄνδρες καὶ νεανίαι νὰ ἀναπληρώσωσιν ὅσ' ἀπὸ τοῦ κοινού τὴν συνδρομὴν ἔτυχεν νὰ λείψωσι. Τοιαῦτα φρονήματα, τοιαῦται πράξεις εἶναι ἀραίαι τῶνυτι εἰκόνας τῆς ψυχῆς τῶν νῦν πεπαιδευμένων τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους. Οἱ ἀσθενεῖς ἡμεῖς τί ἄλλο δυνάμεθα, παρὰ συνεργούτες καὶ ἡμεῖς τὸ κατὰ δύνάμιν εἰς τελειοποίησιν τοῦ κοινού τούτου συγγράμματος, νὰ αἰσθανώμεθα καὶ νὰ κηρύττωμεν δημοσίως τὴν εὐλικρινῆ ἡμῶν πρὸς τοὺς συγγραφεῖς εὐγνωμοσύνην; τί ἄλλο, παρὰ νὰ εὐχώμεθα ἐπικαλούμενοι τὴν ἀλόγιστον βοήθειαν καὶ ἰσχυρὰν προσασίαν ἑαυτοῦ γένους, αἱ ὅποια μόναι δύνανται νὰ ἐρεῶσωσι τὸ πρᾶγμα; Εἰς αὐτὰς καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν ἐπιστηρίζοντες τὰ ἔλπιδας ἡμῶν, ἰδού σὺν Θεῷ ἀρχίζομεν τὴν ἐφεξῆς νέαν περιόδον τοῦ Λογίου Ἑρμῶν.*

Οἱ Ἐκδότης.

A

ΦΥΣΙΚΑΙ ΉΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Φίλε Κοκκινάκη!

„Γνωσαι σοι είναι αι περιπτώσεις, διά τας οποίας αναγκάσθημεν να διακόψωμεν προς καιρόν την συνέχειαν τών ειδήσεων μας περί τών εις τας φυσικὰς ἐπιστήμας μεταβολών* δι' αὐτάς τας ἰδίαις βιαζόμεθα οὐδὲ τὴν τάξιν ἢ ἔκτασιν να φυλάξωμεν, τὴν ὁποίαν κατ' ἀρχὰς ὑποσχέθημεν, ἀλλὰ να κοινολογώμεν ἐν συντομίᾳ ὅτι προχειρότερον μὰς ἔληθ, χωρὶς ὅμως να παραμελήσωμεν κανέν οὐσιώδες* αὐτὸ μάλιστα ἴσως καὶ ἀρέσει εἰς μερικοὺς τῶν ἀναγνώσων τοῦ Ἑρμοῦ. Ἐν γένει ὡς τόσον ἐλπίζομεν, ὅτι σιμὰ εἰς ὅλους θέλομεν τύχει συνηνώμην, ἐὰν βλέψου πρὸς τὰ πράγματα περισσότερον καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ οὐσιώδους τῶν ὑποσχίσεων μας, ἀλλ' ἔχι πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, τὴν ὁποίαν ἠμπορούσαμεν να δώσωμεν εἰς αὐτάς* ὕψιαινε.“

Σ. Κ. — Α. Β.

Αἱ μεταβολαί, τὰς ὁποίας ἔλαβον αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι εἰς τοὺς ἐσχάτους χρόνους, φαίνονται ἐν μέρει ὑπὸ τὸν κατάλογον (*), ὅπου ἐδάκκαμεν εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν ἀπλῶν σωμάτων* ἀπ' αὐτὸν βλέπει καθεὶς προφανῶς τρία πράγματα τὰ ἐξῆς: α'. ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν σωμάτων ὡς πρὸς τὴν πιστότητάτων αὐξήσε* λ. χ. ὅτι τὴν σήμερον μετροῦσι πολὺ περισσότερα μέταλλα καὶ ἄλλα σώματα παρὰ πρὸ καιροῦ* β'. ὅτι τὰ γένη καὶ εἶδη τῶν σωμάτων ὀλιγοῦσεν* οὕτως ἐν ᾧ πρότιντερα διέκρινον ὡς οὐσιωδῶς διάφορα κάλια, γυϊάς, καὶ μέταλλα, τὰρα διωρεῦσιν ὅλα αὐτὰ ὡς μέταλλα* ἐλπίς δὲ εἶναι καὶ πολλὰ ἄλλα σώματα, τὰ ὅποια ἔως τῶρα νομίζονται φύσει ἀπλῆς, ἢ διαφορετικῆς ἀπὸ τὴν τῶν μεταλλων, τέλος πάντων καὶ αὐτὰ να ἀναχθῶν εἰς αὐτὰ τὰ τελευταῖα.* γ' ὅτι αἱ περιωρισμένοι ἰδέαι, ὅπου προτοῦ ἐκυρίευσον περίτιντων σωμάτων, ἐξαπλώθησαν πολὺ, ἢ καὶ ἐδιορθώθησαν αἱ ἐσφαλμέναι, καὶ νέαι ἀνεκαλύφθησαν* παράδειγμα εἶναι αἱ περί τῆς φύσεως τῶν ὀξέων γνώσεις. Αὐτὰ, ὡς εἶδομεν, δὲν λογίζονται πλέον ὡς χρεωσοῦντα τὴν ὑπαρξίντων εἰς μόνην τὴν

(*) Ἴδε Α. Β. Α. 6.

μὲ τὸ ὀξυγόνον ἔνωσιν. Ὁμοίως αἱ βάσεις πολλῶν ὀξέων ἐξέτασθησαν ἀκριβέστερα* εἰς τὸ θερμοκρατικὸν ἀρχίζου να βλέπουν συγγένειαν μὲ τὸ φῶς* εἰς τοῦτο παρατήρησαν νέας ἰδιότητες, καθὰς ἢ πολικότης κτ. Ὁμοίως πολλὰί περί τῶν φυσικῶν ἢ ζωικῶν οὐσιῶν ἰδέαι αὐξήθησαν, μετεβλήθησαν, καὶ διορθώθησαν* αἱ περί δρῶσου, φλογός, κτ.

Παρεκτός τούτων, μεταξύ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἢ χημικῆ ἔλαβα καὶ ἐν ἄλλο εἶδος μεταβολῆς ἢ προσθήκης. Αὐτὸ ἀποβλέπει τὸ γενικόν, ἢ, ἐν θέλει, φιλοσοφικὸν μέρος τῆς χημικῆς, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὰ κατὰ μέρος συνάγει γενικὰ συμπεράσματα, καὶ μὲ αὐτὰ δίδει μορφήν συστηματικὴν εἰς τὰς γνώσεις μας, μορφήν, ἣτις τὰς κατασκευεῖ ἐπιστήμας τῶν ὄντων, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ πολὺ ἀφελιματέρας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν των. Αὐτὴν τὴν μεταβολὴν ἀρχισεν ὁ ἐπίσημος τῆς Γαλλίας χημικός Berthollet μὲ τὴν θεωρίαν τῶν συγγενειῶν, πολὺ ὅμως προήγαγον μὲ τὴν θεωρίαν τῶν χημικῶν ἀναλογιῶν, τὴν ὁποίαν ἐσχάτως ἐξέθεσε καὶ ὅλην τῆς τὴν ἔκτασιν ὁ Σουὸς Berzelius εἰς τὸ σύγγραμμά του „Essai sur la théorie des proportions chimiques et sur l'influence chimique de l'électricité“. Ἐν καιρῷ θέλομεν δώσω εἰς ἰδέαν ἐν συντόμῳ καὶ αὐτῆς τῆς μεταβολῆς τῆς κατασκευῆς τῆς χημικῆς.

Αὐτὰ πρὸς τὸ καιρόν ἐν βραχυλογίᾳ περί τῶν μεταβολῶν τῆς φυσικῆς ἐν γένει καὶ ἐν μέρει τῆς χημικῆς.

Εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀπλῶν σωμάτων ἄς προσεῖθῃ καὶ ἐν ἄλλο νέον σῶμα, τὸ λίθιον, τοῦ ὁποῖου ἰδοῦ ἢ περιγραφήν παρὰ τοῦ Γάλλου Α. Buloz, εὑρισκομένη εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ μετάφρασιν τῆς γεωργικῆς Χημικῆς τοῦ Davy. τόμ. α'. σελ. 326. Elémens de Chimie agricole. par Sir Humphrey Davy. Paris. 1819. τόμ. 2. Ἴδε καὶ τὴν Χημικὴν τοῦ Orfila, τόμ. α'.

Περὶ τοῦ Λιθίου.

Τὸ λίθιον εἶναι κάλιον κερκόν* εὑρέθη εἰς τὰ 1817 παρὰ τοῦ Arfredson εἰς τὸν πεταλίτην τοῦ Οἴο, ὅστις εἰς 100 μέρη περιέχει 80 πυρίτου, 17 ἀργίλου, καὶ 3 λιθίνης. Τὸ ἔδωκαν αὐτὸ τὸ ὄνομα εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὅτι εὑρέθη εἰς πέτραν* λαμβάνεται δὲ διὰ τῆς συνειδισμένης μεθόδου, ἣτις συνίσταται

ται εις τὸ νὰ καύσῃς τὴν συντριμμένην πέτραν μὲ ἀνθρακίτην βαρύτου, καὶ ἔπειτα νὰ χωρίσῃς ἄλας τὰς γαίας.

Ἴδου οἱ κυριώτεροι χαρακτῆρες του. Αἱ περισσώτεροι ἐνώσεις του μὲ τὰ ὄξέα εἶναι πολλὰ τήξιμοι· αἱ μὲ τὸ θεικόν καὶ ἀλικόν βρυσθῶνται πολὺν καιρὸν πρὶν κοκκινίσουσι εἰς τὸ πῦρ· ἢ μὲ τὸ ἀνθρακικὸν ὁμοίως τήκεται, ἔταν ἀρχίζῃ νὰ κοκκινίσῃ, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν λύει τὴν πλατίνην σχεδὸν τόσου δυνατὰ, ὅσον καὶ κάβα ἀλκαλικὴ ἔνωσις μὲ τὸ νιτρικόν. Ὁ θειτῆς κρυσταλλῶνεται πολλὰ εὐκόλως, καὶ οἱ κρυσταλλοὶ του δὲν περιέχουσι καθόλου ὕδωρ· ἢ ἀνάλυσις του δὲν προξενεῖ κατακρημνισμόν μήτε μὲ τὸν ἀλιτῆν τῆς πλατίνης, μήτε μὲ τὸ ταρταρικόν ὄξύ. Ὁ ἀλιτῆς εἶναι πολλὰ βρυστικός, καὶ ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν ιδιότητα ὑπερβαίνει πολὺ καὶ τὸν ἀλιτῆν τῆς τιτάνου. Ὁ νιτρίτης σχηματίζει κρυστάλλους βομβοειδεῖς, καὶ τραβᾷ πολλὰ γλίγωρα τὴν ὑγρασίαν. Ὁ ἀνθρακίτης ἀναλύεται δύσκολα εἰς τὸ ὕδωρ· διὰ τῆς ἐξάτμισεως κρυσταλλῶνεται εἰς κρίσματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολλὰ μικρά. Αὐτὸ τὸ κάλιον ἐνώνεται μὲ πολὺ μεγαλύτεραν ποσότητα ὄξεων παρὰ τὰ ἄλλα σερὰ κάλια, καὶ αὐτὴν μάλα σὴν μαγνησίαν.

Σημείωσις· ἢ ἔνωσις του μὲ τὸ ὄξυγόνον λέγεται λιθίη.

Περὶ τοῦ Θερμαντικοῦ· πηγὰι αὐτοῦ.

Τὰ αἴτια, καὶ αἱ περιπτώσεις, ἀπὸ τὰ ὅποια γεννᾶται ἢ ἀναπτύσσεται τὸ Θερμαντικόν εἶναι τὰ ἑξῆς·

α'. Αἱ σχέσεις τῆς γῆς μὲ τὸ πᾶν, μὲ τὸν ἥλιον, καὶ μὲ τὴν ἀτμοσφαιραν τῆς. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι καθόσον ὁ ἥλιος φωτίζει τὴν γῆν περισσώτερον ἢ ὀλιγώτερον καιρὸν, καὶ αἱ ἀκτίνες τοῦ φωτός προσβάλλουσι εἰς αὐτὴν κατὰ κάθετον ἢ πλαγίως, θερμαίνει τὴν γῆν περισσώτερον ἢ ὀλιγώτερον. Εἶναι ὁμοίως ἀκόμη ἀγνωστον, τὸ πῶς ἐνεργῶν ὁ ἥλιος εἰς τὴν γῆν τὴν ζεθαίνει, πῶς γεννᾶται τὸ φῶς εἰς αὐτὸν, ὅποιαν ἐνεργείαν ἔχει αὐτὸ εἰς τὸν πλανήτην μας, καὶ ποίαν σχέσιν μὲ τὸ Θερμαντικόν· μ' ὅλον τούτου δὲν λείπουσι ὑπόθεσις καὶ εἰς ἐξήγησιν τούτου τοῦ φαινομένου, καὶ τὴν νεωτέραν θέλει εὖρει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ τέλος τούτου τοῦ κεφαλαίου.

Καὶ αἱ διάφοροι μεταβολαὶ τῆς ἀτμοσφαιρας προξενουῦν

διαφόρους βαθμοὺς καὶ ψυχρας ἐν μέσῳ τοῦ θέρους, καὶ ζέσης ἐν μέσῳ τοῦ χειμῶνος. Τὰ πόρρω αἴτια αὐτῶν τῶν μεταβολῶν, ἂν καὶ ἔγιναν πολλὰ προσεκτικὸι εἰς αὐτὰ οἱ φυσιολόγοι τοῦ καιροῦ μας, μ' ὅλον τούτου ἀκόμη δὲν ἐξακριβώθησαν. Ἡ Μετεωρολογία, καὶ ἡ προγνωστικὴ τοῦ καιροῦ, διὰ τὸ νὰ εἰπούμεν ἐν παρόδῳ, δὲν ἔκαμαν ἀκόμη μεγάλας προόδους, μὲ ἄλλας τὰς εὑρεσίσεις τῶν νεωτέρων, τοὺς κόπους τῶσων φυσιολόγων, καὶ ἐσχάτως τοῦ Lampladius, Braudes, Forster, κτ.

Εἶναι βέβαιον, ὅτι τὰ ἀρκυῖα τῆς Εὐρώπης πρὸ ἀμνημονεύτων αἰῶνων ἦτον θερμότερα παρὰ εἰς τοὺς μεταγενεστέρας χρόνους· ὁμοίως ὅτι τὴν σήμερον εἶναι θερμότερα παρὰ εἰς τοὺς καιροὺς τῶν προγόνων μας (1). Τὰ διατὶ αὐτῆς τῆς μεταβολῆς, ἂν καὶ μερικὰ δὲν εἶναι δύσκολα νὰ προφητευθοῦν, εἶναι ἔμως καὶ τινὰ ἢ ὑποθετικὰ ἢ ἀρκυῖα σκοτεινὰ· καθὼς ὁ πλησιισμός τῆς γῆς πρὸς τὸν ἥλιον, ἢ ἀνάρθρωσις τῆς Ἐκλειπτικῆς, ἢ αὐξήσις τῆς θέρμης τῆς γῆς διὰ τοῦ αἰωνίου φαιτισμοῦ τῆς καὶ Θερμασμοῦ παρὰ τοῦ ἥλιου, κτ.

Ἡ ὕψωσις ἐνὸς τόπου ὡς πρὸς τὴν ἐπιφανείαν τῆς θαλάσσης, ἢ γειτονία του μὲ αὐτὴν, ἢ θείσις του ὡς πρὸς τὰς πεδιάδας, τὰ ὄρη, δάση, ποταμοὺς, λίμνας, κτ., τὸ ἴδιον ἐρῶμα τῆς γῆς, ἔχουσι μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν Θερμοκρασίαν του. Αὐτὴ ἐπηρεάζεται ὅλως διόλου εἰς τοὺς νόμους τῆς ἐκτινοβολήσεως, ἐξαιτμίσεως, κτ.· μὲ αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐξηγεῖται διὰ τί τόποι μὲ πλάτος ἴσον ἔχουσι διάφορον ζέσιν, λ. χ. ἢ ἀμμώδης Ἀφρική, καὶ ἢ δασώδης καὶ λιμνώδης Ἀμερική· ἢ μικροτέρου πλάτους ἔχουσι ἔμως ψυχραν μεγαλύτεραν· διὰ τί τὰ φυτὰ ἀκολουθοῦν τὸ βερόμετρον, Θερμόμετρον κτ.· διὰ τί ὁ ἀρκτικός πόλος εἶναι θερμότερος παρὰ τὸν

(1) Λ. χ. τὰ σώματα τοῦ Δανούβιος δὲν παύουσι πλέον καθὼς ἐπὶ Ὁσβιδίου, οὕτω ὁ Βυξένης Πόντος, καθὼς ἄλλοτα· ἐπὶ Κωνσταντινου τοῦ Κε. πρηνύμου ἐπέρασεν τὸ κανὸν τοῦ Βασπόρου ἐπάνω εἰς τὸν πάγον· τὰ κλίματα τῆς Πανσυλβανίας καὶ Κανάδας εἶναι πολὺ μαλακώτερα παρὰ πρὸ ἐνὸς αἰῶνος. Πολλὰ ζῷα κάτοικα τῶν καταψυγμένων μερῶν, τὰ ὅποια ἐπὶ τῶν παλαιῶν Γερμανῶν ἐφαίνοντο εἰς τὸ μαῦρον δάσος, εἶναι τὴν σήμερον τραβηγμένα πρὸς τοὺς πόλους, κτ. κτ. Ὅλα αὐτὰ τὰ φαινόμενα δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ ἐξηγήσῃ μόνη ἡ καλλιέργεια, ἂν καὶ αὐτὴ δὲν συνιστᾷ ἕλγιν.

αυταρκτικόν· διὰ τί τὰ πρὸς ἀνατολὰς κείμενα μέρη εἶναι ψυχρότερα παρὰ τὰ πρὸς δυσμὰς· διὰ τί τὰ παραθαλάσσια, θερμότερα παρὰ τὰ μεσόγεια κτ.

Αμφιβολία δὲν εἶναι, ὅτι καὶ αἱ κοσμικαὶ σχέσεις τῆς γῆς ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς τὸ θερμαντικόν, καμμίαν ὅμως βεβαίαν περίεασιν δὲν ἔχομεν περὶ τούτου.

β'. Ἡ ἠλεκτρικὴ, καὶ αἱ μεταβολαί, ὅσας αἱ διάφοροι καταστάσεις τῆς προξενουῦν εἰς τὰ σώματα.

γ'. Ἡ τριβή· ὁλος ὁ κόσμος ἠξεύρει, ὅτι τὰ βαρέως φορτωμένα σώματα ἀνάπτουν διὰ τὴν τριβὴν τῶν ἀξόνων εἰς τοὺς τροχοὺς. Οἱ Ἰνδοὶ καὶ ἄλλοι λαοὶ συχνάκις ἀνάπτουν πῦρ τρίβοντας δύο ξηρὰ ξύλα. Ὁ Rumford ἠύρεν, ὅτι ἡ τριβὴ καὶ εἰς διάφορα μέσα ἀποτελεῖ θερμὴν. Μερικοὶ ἐνόμισαν, ὅτι ἡ διὰ τῆς τριβῆς θερμὴ ἀποτελεῖται καθὼς καὶ ἡ τῆς ἠλεκτρικῆς· πλὴν τοῦτο κάμνει δυσκολωτέραν τὴν ἐξήγησιν. Ἄλλοι δοξάζουσι, ὅτι τὰ τριβόμενα σώματα θλίβονται· πλὴν καὶ αὕτη ἡ δόξα δὲν εἶναι ὀρθή, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ θλίβονται πολλὰ δύνατά διὰ νὰ ἠμπορῇ νὰ προξενηθῇ τόσον πολὺ θερμαντικόν· καὶ μ' ἔλον τοῦτο εἰς τὰ τριβόμενα σώματα δὲν φαίνεται κανὲν σημεῖον θλίψεως. Τελευταῖον ἐσοχάσθησαν, ὅτι τὸ περὶ τὰ τριβόμενα σώματα βεβῶν θλίβεται· πλὴν καὶ αὕτη ἡ ἰδέα ἐπίσης δὲν εἶναι ὀρθή. Ἡ ὑπόθεσις, ἡ ὁποία ἀποδέχεται, ὅτι τὸ θερμαντικόν τότε μόνον φανεραίνει τὴν ἐνέργειάν του εἰς τὸ νὰ ὑψώσῃ τὴν θερμοκρασίαν, ὅταν ἦναι εἰς κίνησιν, φαίνεται κάμποσον πιθανή, καὶ ἐφαρμόζεται φυσικακάτα εἰς τὴν διὰ τριβῆς προξενουμένην θερμὴν, καθὼς καὶ εἰς τὴν διὰ τῆς ἠλεκτρικῆς μηχανῆς.

δ'. Ἡ θλίψις καὶ τὸ κτύπημα· κτυπῶντας ἐν μέταλλου π.χ. τὸν μόλυβδον, θερμαίνεται κάμποσον ὁμοίως τὸν πυρίτην μὲ τὸν χάλυδα, ἐξάπτεται πῦρ κτ.. Πολλοὶ ἀπέδωκαν αὐτὸ τὸ φαινόμενον εἰς τὴν προσέγγισιν τῶν μεταλλικῶν μορίων· αὕτη ὅμως ἡ ἐξήγησις δὲν ἔχει καμμίαν βάσιν, ἐπειδὴ τοῦ μόλυβδου λ. χ. ἡ εἰδικὴ βαρῦτης δὲν αὐξάνει ἀπὸ καμμίαν μηχανικὴν δύναμιν. Εἰς αὐτὸ τὸ φαινόμενον ἐπεκηρίζετο ὁ Rumford διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ αἰσθησις τῆς θερμῆς ἔπεται ἀπὸ μίαν κλωνικὴν κίνησιν τοῦ σώματος· ἀλλὰ κατὰ τοῦτο τὰ πλεον ἑλατὰ μέταλλα ἠθέλων εἶναι ἐπιδεικτικὰ αὐτοῦ τοῦ

κλωνισμοῦ, ἐπειδὴ αὐτὰ θερμαίνονται περισσότερο διὰ τῆς σφουροκοπήσεως.

Μερικοὶ φυσικοὶ θεωροῦν τὸ θερμαντικόν ὡς ἐν ἰδιαιτέρου βεβῶν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐνέργεια τῆς θερμῆς γίνεται αἰσθητή, ὅταν ἦναι εἰς κίνησιν. Εἰς τὴν παρούσαιν περίπτωσιν ἡ κίνησις μεταδίδεται διὰ τῆς μεταθέσεως τῶν μορίων τῆς προξενουμένης ἀπὸ τὰ κτυπήματα. Κατ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ἐξηγεῖται καὶ διὰ τί τὰ πλεον ἑλατὰ σώματα θερμαίνονται καὶ περισσότερο· ἂν δὲ καὶ μερικοὶ τὴν κατέκριναν, πολλοὶ ὅμως τὴν νομίζουσι ὡς ἀρκετὰ πλησιάζουσαν τὴν ἀλήθειαν.

ε'. Ὅχι μόνον τὰ στερεά, ἀλλὰ καὶ τὰ βεβῶν, ἀεριοειδῆ ἢ σαλακτικὰ, ὅταν ἀναγκάζονται διὰ τῆς θλίψεως νὰ λάβουσι ἕνα μικρότερον ὄγκον, ἀναπτύσσεται θερμαντικόν· λ.χ. εἰάν ἀφ' οὗ ἐμβόσης εἰς ἕνα κύλινδρον μίαν ποσότητα αἵρος, ἡ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ἀεριοειδοῦς βεβῶν, τὸν κλείσῃς δι' ἐνὸς ἐμβόλου, καὶ ἔπειτα τὸν θλίψῃς μεγάλως, τόση ζέσις προξενεῖται, ὡς ὅχι μόνον τὸ θερμόμετρον ἀναβαίνει, ἀλλὰ καὶ ἴσκα βαλμένη μέσα ἀνάπτει. Εἰς τὴν μηχανὴν τοῦ Παπίνου τὸ ὕδωρ ζεσαινόμενον ἕως εἰς τὸν βαθμὸν τῆς βράσεως ἀποκτᾷ μίαν τοιαύτην θερμοκρασίαν, ὡς ἠμπορεῖ νὰ τήξῃ καὶ κισσίτερον καὶ μόλυβδον καὶ χαλκόν.

ς'. Προξενεῖ θερμὴν καὶ ἡ χημικὴ μίξις διαφόρων ὑλῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προέρχονται αἱ διάφοροι συνθέσεις καὶ διαλύσεις· ὁμοίως αἱ ζυμώσεις, καὶ ἡ καύσις. Οὕτως εἰάν ἐνώσεως ὕδωρ καὶ βελίου ἢ θεικόν ὄξύ, ἡ θερμοκρασία ὑψώνεται κάμποσους βαθμοὺς· εἰάν ἀνακατώσεως τέσσαρα μέρη θεικοῦ ὄξεος καὶ ἕν πάγου, ὅταν καὶ αἱ δύο ὕλαι εἶναι εἰς βαθμὸν 0, λαμβάνει ἐν βεβῶν εἰς θερμοκρασίαν + 100 κ.τ. εἰς μίαν τοιαύτην χημικὴν μίξιν χρειασοῦν καὶ τὰ ἠφαίσεια τὴν ὑπαρξίν των. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θερμαντικοῦ εἰς αὐτὰς τὰς περιπτώσεις προέρχεται ἀπὸ τὴν μεγαλιτέραν προσέγγισιν τῶν ἐνωμένων μορίων, καὶ τὴν μικροτέραν χωρητικότητα τοῦ νοσοσυνθέτου σώματος πρὸς τὸ θερμαντικόν.

ζ'. Τέλος πάντων καὶ διάφοροι ἐνέργειαι τῶν ζώωντων ἐργασιμῶν κατασαιν τοῦ θερμαντικόν αἰσθητόν· οὕτω λ.χ. ἡ ἀναπνοή, ἡ χώνευσις, οἱ πυρετοὶ, αἱ φλογώσεις κτ. ἡ θερμὴ, ὅπου μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀναπτύσσεται, εἶναι ἐνίοτε τόσον μεγάλη, ὡς ἠμπορεῖ καὶ νὰ κατακαύσῃ τὰ σώματα. Πα-

ράδειγμα ἔχομεν τοὺς αὐτοκαύσους λεγόμενους ἀνθρώπους, περὶ τῶν ὁποίων ποτὲ ὁ Ἑρμῆς εἰς πλάτος ἀνέφερε.

Περὶ Ψύχους.

Ὅταν τὰ σώματα χάνουν μέρος τοῦ θερμαντικοῦ τῶν, λέγομεν, ὅτι εἶναι ψυχρά. Ὅτι ἀναγκάζει τὸ θερμαντικὸν νὰ μεταδίδωται καὶ νὰ ἐπισωρεύεται ἀπὸ σῶμα εἰς σῶμα, αὐτὸ τὸ ἴδιον ἀποτελεῖ καὶ τὴν ψύχραν· ἐπομένως αἱ ἴδιαι πηγαὶ εἶναι καὶ τῆς ψυχρᾶς καὶ τῆς θερμῆς· τὸ θερμαντικὸν ἐπισωρεύεται δι' ἀκτινοβολήσεως καὶ προαγωγῆς· δι' αὐτῶν τούτων καὶ ἡ ψύχρα προξενεῖται. Ὅσα ἔχουν ἐπίρροιαν εἰς τὴν ἀκτινοβολήσιν τοῦ θερμαντικοῦ, ἔχουν καὶ εἰς τὴν δι' αὐτῆς ψύξιν τῶν σωμάτων· λ. χ. αἱ ἐπιφάνειαι· ὅσον ἡ θερμοκρασία τῶν σωμάτων εἶναι μεγαλιτέρα ἀπὸ τοῦ μέσου, εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκονται, τόσον ἀκτινοβολοῦν περισσότερο θερμαντικὸν εἰς ἴσθους χρόνους, καὶ ἐπομένως καὶ ψυχραίνονται. Τὸ αὐτὸ ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὴν διὰ προαγωγῆς ψύξιν, ὅπου αἱ ἐπιφάνειαι μὲν δὲν ἔχουν καμμίαν ἐπίρροιαν εἰς αὐτήν, ἐνεργοῦν ὅμως περὶ τὰ μέσα διὰ τῶν ρευμάτων, ὅπου σχηματίζουσι περὶ τὰ θερμὰ σώματα, δηλ. τὸ μέρος αὐτῶν, ὅπου εὐρίσκεται εἰς προσεγγισμὸν, ἀπ' οὗ ἀρπάξῃ μέρος τοῦ θερμαντικοῦ διατέλλεται περισσότερο, καὶ οὕτω γινόμενον εἰδικῶς ελαφρότερον φεύγει, καὶ παραχωρεῖ εἰς ἄλλο ψυχρότερον· καὶ τοῦτο γινόμενον ἀκαταπαύσως, ἐπιταχύνεται ἡ ψύξις τοῦ σώματος. Ἐκ τούτου δῆλον διὰ τί ἡ κίνησις καὶ οἱ ἀνεμοὶ αὐξάνουσι τὴν ψύξιν. Κατὰ τὸν Dulong καὶ Petit φαίνεται, ὅτι καὶ ἡ διάφορος φύσις τῶν γάζων προξενεῖ διαφορὰν εἰς τὴν διὰ τῆς προαγωγῆς ψύξιν· λ. χ. ἡ ἕρην, ὅτι τὸ ὑδρογόνον ἀρπάζει 3,5 περισσότερο παρὰ ὁ ἀτμοσφαιρικός αἴρ εἰς τὴν μέσην θλίψιν 0,76 τῆς ἀτμοσφαιρᾶς.

Ἡ σχέσις τῶν ποσοτήτων τοῦ θερμαντικοῦ, ὅπου χάνουσι τὰ σώματα εἰς τοὺς διαφόρους χρόνους, εὐρίσκεται εἰς τὴν φυσικὴν τοῦ Βαρδαλάχου σελ. 114. ἡμεῖς τοῦτο μόνον προσθέτομεν, ὅτι αὐτὴ ἀληθεύει, ὅταν ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας τῶν σωμάτων δὲν ὑπερβαίῃ τοὺς 100°· διότι ὅταν ἦναι μεγαλιτέρα, τότε καὶ ὁ χαμῶς εἶναι εἰς μεγαλιτέραν ἀναλογίαν.

Αἱ πηγαι τῆς ψυχρᾶς εἶναι, καθὼς καὶ τοῦ θερμαντικοῦ αἱ. Αἱ διάφοροι σχέσεις τῆς γῆς μὲ τὸ πᾶν, μὲ τὸν ἥλιον, καὶ μὲ τὴν ἀτμοσφαιραντικῆς·

β'. Ἡ μεταβολὴ τῆς θερμῆς καταστάσεως τῶν σωμάτων εἰς ρευστὴν θαλακτικὴν καὶ ἀεροειδῆ· λ. χ. ἡ τῆξις τοῦ πάγου διὰ τῆς μίξεως διαφόρων ἀλάτων ἢ πορφαίνονται νὰ προξενήσῃ τὴν ψύχραν, ὡσεὶ νὰ ἀναγκάσῃ καὶ τὸν ὑδραργυρον νὰ παγώσῃ· ὁμοίως ἡ ἐξάτμισις τῶν ρευστῶν, ὅταν μάλιστα βοηθῆται ἀπὸ τὴν κίνησιν τοῦ ἀέρος, καὶ τὴν ὀλιγοσέουσι τῆς θλίψεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, προξενεῖ πολλὰ μεγαλίαν ψύχραν.

γ'. Ἡ διασολὴ τῶν σωμάτων· ὅταν τὰ σώματα καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ ἀεροειδῆ ρευστὰ διατέλλονται, ἀπορροφᾶται τὸ θερμαντικὸν ἀπὸ τὰ περίξ, καὶ ἀκολουθῶς ἡ θερμοκρασία ὀλιγοσεύει. Ἀφ' οὗ ἐμβάσης εἰς ἓνα κύλινδρον μίαν ποσότητα ἀέρος, κλείσέ τον δι' ἐνὸς ἐμβόλου, καὶ πρόσμενε εἰς νὰ καταστήσῃ εἰς τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν μὲ τὰ περίξ· ἂν τῶρα ἐδγάλῃς μὲ ταχύτητα τὸν ἐμβολον, καὶ αὐξήσῃς ἀκλειούτως τὸ διάστημα, τὸ ὅποιον κατεῖχεν ὁ αἴρ, εὐθύς ἡ θερμοκρασία τῶν περὶ αὐτὸν σωμάτων καταβαίνει. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἀναλόγως μὲ τὸν βαθμὸν τῆς θλίψεως καὶ διασολῆς ἢ πορφαίνονται νὰ φθάσῃ εἰς τὸσον βαθμὸν, ὡσεὶ νὰ μεταβάλλονται εἰς εἶδος χιόνος οἱ πλησίον ἢ οἱ εἰς τὸν κύλινδρον εὐρισκόμενοι ὑδατῶδεις ἀτμοί.

δ'. Καὶ ἀπὸ τὴν μίξιν διαφόρων ὑγρῶν προξενεῖται ψύχρα· ἂν π. χ. ἐνώσῃς 2,5 μέρη πάγου, καὶ ἓν θαλασσίου ἁλάτος εἰς 0, γεννᾶται ψύχρα — 19. ὁμοίως 4 μέρη πάγου καὶ 1 θεϊκῶ ὀξέος εἰς 0, προξενοῦν θερμοκρασίαν — 20.

ε'. Διάφοροι ἀσθενικαὶ καταστάσεις τοῦ ζωικοῦ ὄργανισμοῦ προξενοῦν τὸ αἴσθημα τῆς ψυχρᾶς· λ. χ. αἱ ἀρχαὶ τῶν πυρετῶν, οἱ σπασμοὶ κτ.· ἀπὸ τὴν μεταβολὴν ὅπου προξενεῖ ἡ ὑγρασία εἰς τὸν ὄργανισμὸν, μᾶς φαίνονται οἱ ὑγροὶ καιροὶ ψυχρότεροι ἀπὸ τοὺς ξηροὺς.

Σημ. Περὶ τῶν πηγῶν τοῦ θερμαντικοῦ καὶ τῆς ψυχρᾶς ἰδὲ Χημικῆς τοῦ Thomson τόμ. α', Thennard τόμ. α', καὶ τὸ Λεξικὸν τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν ἐν λ. Caloricque.

Περὶ τῆς φύσεως τοῦ Ἠλίου.

Ἴδου ἡ περὶ τῆς ὁποίας ἀνεφέραιμεν ὑπόθεσις περὶ τῆς

κινητόζωος τοῦ Γερμανικοῦ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν. Εἰς αὐτὴν ὁ ἀναγνώστης εὐρίσκει ἐν ταυτῶ καὶ τὰς νεωτάτας ιδέας περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἡλίου· μεταφράσθη δὲ ἀπὸ τοῦ Γερμανοῦ Sommer · Gemälde der physischen Welt. τόμ. α. τετρ. β'.

Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἡλίου ὑπῆρξαν πάντοτε διάφοροι δόξαι. Κατὰ πρώτην προσβολὴν ἔπρεπεν εἶναι ἀνάγκη οἱ ἀνθρώποι νὰ συλλάβουν τὴν ιδέαν, ὅτι ὁ ἡλιος εἶναι σῶμα τροφικῶν καυσικῶν· διότι ἔχει τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ θερμαίνῃ, καὶ μάλιστα καὶ νὰ ζεσταίνῃ εἰς ἓνα μεγάλον βαθμὸν τὰ ἐπάνω τῆς γῆς σώματα, ὅσα μερικὸν καιρὸν φωτίζει. Προσέτι ἡ νύξ εἶναι παντοῦ ψυχρότερα παρὰ τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ καιρὸς, ὅποτεν αὐτὸς ὀλίγως μόνον ἄρας μένη ἐπάνω τοῦ ὀρίζοντος, καὶ δὲν ὑψαίνεται πολὺ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶναι ὁ ψυχρότερος καιρὸς, εἶναι ὁ χειμῶν. Εἰς τοὺς πόλους, ὅπου αὐτὸς εἶναι ἄφαντος μῆνας ὀλοκλήρους, κυριεύει ὁ μέγιστος βαθμὸς τῆς ψυχραίας· Ἡ συννεφιασμένη ἡμέρα εἶναι ψυχρότερα παρὰ τὴν ἡλιαζομένην· διὰ τὸν καύσιμα τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἡμεῖς φεύγομεν εἰς τὰ σκοτεινὰ σπήλαια, καὶ ὑπὸ τὰς σκιὰς τῶν δασείων, ὅπου ὁ ἡλιος δὲν διαπερνᾷ.

Αὐτὴ ἡ δόξα, ὅτι ὁ ἡλιος εἶναι σῶμα καυσικῶν, ἐξερεώθη ἀκόμη περισσώτερον διὰ τῆς εὑρέσεως τῶν καυσικῶν ὑέλων καὶ καθρεπτῶν· αὐτὰ ἔχουν τὴν δύναμιν τοῦ νὰ συνάξουν τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας εἰς ἓνα κενὸν τόπον, καὶ αὐτοῦ εἰς τὴν σιγμὴν νὰ ἀνάπτουν, νὰ τήκουν, καὶ ἐν μέρει καὶ νὰ ἐξατμίζουν διόλου τὰ καυσὰ σώματα. Διὰ τοῦτο ὁ Κίρχερ ἐφαντάζετο τὸν ἡλιον ὡς μίαν ἄπειρον μάζαν ζέοντος πυρὸς, καὶ τὴν παρέβαλλε μὲ τὰ ἀναλυμένα μέταλλα. Ὁ Βόλφ εἰς τὰ σοιχεῖα τῆς μαθηματικῆς καὶ ὡς θεώρημα ἐκθέτει τὴν πρότασιν, ὅτι ὁ ἡλιος εἶναι πῦρ, καὶ τὸ ἀποδεικνύει μεθοδικῶς ἀπὸ τὴν φωτιστικὴν, καυσικὴν, καὶ θερμαντικὴν ιδιότητά του. Ὁ ἴδιος Νεύτων παρομοίαν δόξαν εἶχε περὶ τοῦ ἡλίου· διότι αὐτὸς ἔκαμνε τὸν ὑπολογισμὸν, ὅτι ὁ Κομήτης τῶν 1680, ἐπειδὴ ἐπλησίασε παραπολὺ τὸν ἡλιον, ἔμελλε νὰ ὑποφέρῃ μίαν ζέσιν 2000 φοραῖς μεγαλητέραν παρὰ τοῦ πυρακτώμενου σιδήρου.

Εἰς τοὺς νεωτέρους ὅμως χρόνους ἔμελλεν αὐτὴ ἡ δόξα

νὰ ἀναιρεθῆ· κατὰ τὰς τωρινὰς ἡμῶν περὶ πορὸς γνώσεις, εἰς τὴν διατήρησιν αὐτοῦ ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον ὕλη καύσιμος, ἀλλὰ καὶ ἡ παρουσία τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ὁ ὁποῖος διατηρεῖ καὶ τὴν ζαῖν, ἐν ᾧ διὰ μέσου τῶν πνευμόνων ἀναπνέεται ἀπὸ τὰ θερμώματα ζῶα. Ἄν σοχασθῶμεν τὴν τόσων χιλιάδων ἐνιαυτῶν διάρκειαν τοῦ ἡλίου, καὶ ὅτι ἐν ταυτῶ ἡ φωτιστικὴ καὶ θερμαντικὴ δυνάμειστου καθόλου δὲν ὀλιγόρυσαν, ἀδύνατον εἶναι νὰ καταλάβωμεν πόθεν γεννᾶται τόση ποσότης καυσίμου ὕλης καὶ ὀξυγόνου, ἱκανὴ νὰ διατηρῇ τὴν ὑπερμεγεθὴ πύρινον μάζαν τοῦ ἡλίου. Ἀληθινὰ μερικοὶ διίσχυρισθησαν, ὅτι ὁ ἡλιος λαμβάνει τὴν τροφήν του ἀπὸ Κομήτας, ὁποῦ πίπτουν εἰς αὐτὸν, καὶ ἀποτὰς ἐξατμίσεις τῶν πλανητῶν· πλὴν καὶ αὐτὴ ἡ δόξα ὡς μὴν ἀποχρῶσα πρὸ πολλοῦ ἀνηρέθη.

Ὅτι ἡ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σώματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θερμαίνονται ἀπὸ μόνου τὸν ἡλιον, μᾶς τὸ ἀποδεικνύει καὶ ἡ πείρα, ὅτι εἰς τὰ ὑψηλὰ βουνά, ἂν καὶ σιμῶτερα τοῦ ἡλίου ἀπὸ τὰς πεδιάδας, μ' ὅλου τοῦτο ἡ ψυχρα εἶναι μεγαλητέρα. Εἰς τὰς κορυφαῖς τῶν ὑψηλῶν Ἄλπεων, τὰ ὅπῃα κείνται πολὺ μεσημερινώτερα παρὰ ἡ Γερμανία, κυριεύει παντοτινὰ χιὼν καὶ πάχος· ὁμοίως εἰς τὰς κορυφαῖς τῶν Κορδιλιέρων τῆς Ἀμερικῆς, αἱ ὅποιαι ὄλαι κείνται εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην, καὶ μέρος μάλιστα ὑποκάτω τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἡ φύσις εἶναι παντάπασι νεκρὰ διὰ τοὺς ἐκεῖ παντοτινοὺς πάγους· οἱ ἀεροβάται, ὅσοι ἀνέβησαν ἕως εἰς τὰς ὑψηλοτάτας χώρας τῆς ἀτμοσφαιρας, καθὼς Gay-Lussac καὶ Robertson, (ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος ἀνέβη 3600 ὀργαῖς τῶν Παρισίων, ἐπομένως πολὺ ὑψηλότερα παρὰ τὸ ὑψηλότερον τῆς γῆς ὄρος τοῦ Κιμבורάσσον τῆς Ἀμερικῆς) ἠύραν ἐκεῖ ἐν μέσῳ τοῦ θεορὸς τόσην ψυχρὰν, ὥς μόνον ἠμποροῦσαν νὰ ζεσταθῶν.

Ἀπὸ τὰς νεωτέρας ἀνακαλύψεις τῆς χημικῆς ἐμάθομεν, ὅτι τὸ θερμαντικὸν δὲν εἰσέρει εἰς τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σώματα ἀπὸ τὸν ἡλιον, καὶ ἐπομένως ἔξωθεν, ἀλλ' ὅτι αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες ἔχουν μόνον τὴν δύναμιν τοῦ νὰ κάμνουν ἐλευθέρου καὶ αἰσθητὸν τὸ θερμαντικὸν, τὸ ὅπῃον εὐρίσκειται κεκρυμμένον εἰς τὴν γῆν καὶ τὰ σώματά της· ὅπου αὐταὶ ἢ καθόλου ἢ μόνον ὀλίγου θερμαντικὸν εὐρίσκουν, ἢ ὅπου δὲν δύναται νὰ τὸ κάμουν ἐλευθέρου, ἐκεῖ ἢ πολλὰ ὁ

λίγον ἢ καθόλου δὲν θερμαίνουσι. Ἐκ τούτου βλέπομεν, ὅτι εἰς ἐξήγησιν τῆς θέρμης δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι ἀληθινὸν πῦρ, τὸ ὅποιον παντοτινὰ καίει.

Κατὰ τὰς νεωτέρας παρατηρήσεις μάλιστα εἶναι πολλὰ πιθανόν, ὅτι ἡ ἡλιακὴ σφαῖρα καθ' ἑαυτὴν εἶναι σώμα σκοτεινόν, περικυκλωμένον ὅμως ἀπὸ μίαν ἄπειρον μάζαν φωτός, τὸ ὅποιον παντοτινὰ ἔλκει πρὸς ἑαυτὸ, καὶ πυκνώνει ἀπὸ τὸν εἰς τὸ πᾶν σκορπισμένον αἰθέρα· δι' αὐτοῦ καθίσταται ἱκανὸν νὰ φωτίζῃ τοὺς πλανήτας, καὶ νὰ ἀναπτύσσῃ τὸ θερμαντικὸν εἰς αὐτούς.

Ἀφορμὴν εἰς αὐτὰς τὰς πιθανὰς εἰκασίας ἔδωκε κατ' ἐξοχὴν ἡ ἀκριβεστέρα παρατήρησις τῶν ἡλιακῶν κηλίδων, καὶ ἄλλων φαινομένων εἰς τὸν λαμπρὸν δίσκον τοῦ ἡλίου· τὰ περιεργότερα μεταξὺ αὐτῶν εἶναι αἱ μαύραι κηλίδες μετ' ἄκρα σκελερωπῆ ἢ λάμψεως ἀμυδρᾶς· πλὴν παρατηροῦνται καὶ κηλίδες διόλου σκελερωπαῖ, αἱ ὅσαι δηλ. δὲν εἶναι μαύραι εἰς τὴν μέσην. Τελευταῖον παρατηροῦνται τόποι τοῦ ἡλίου λαμπρότεροι ἀπὸ τὸν λοιπὸν δίσκου του· αὗτοι ὀνομάζονται ἡλιακαὶ δάδες.

Ἡ πρώτη ἂν ἔχει ἐφευρέσεις τοῦλάχιστον ἀκριβεστέρα παρατήρησις τῶν ἡλιακῶν κηλίδων ἔγινεν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 17 αἰῶνος εὐθὺς μετὰ τὴν εὑρεσιν τῶν τηλεσκοπίων. Φαβρίκιος ὁ νεὸς πρῶτος ἐσυμπέρανεν ἀπὸ τὴν κίνησιν αὐτῶν τῶν κηλίδων, ὅτι ὁ ἥλιος κινεῖται περὶ τὸν ἄξονά του· αὐτὸς ὡς τόσον ἔκαμε τὰς εἰς τὸν ἥλιον παρατηρήσεις του μετ' ἰσχυρὸν τηλεσκόπιον καὶ μετ' ἰσχυρὰ ὄργανα, καὶ διὰ τοῦτο μετ' ἐπιπολαιότητα. Ὁ δὲ Scheiner εἰς τὸ Ingoldstadt ἐπενόησε καὶ μηχανισμὸν, διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ τοῦ ἡλίου εἰκὼν ἐκτυποῦτο ὀπίσθεν τοῦ τηλεσκοπίου ἐπάνω εἰς τὴν λευκὴν ἐπιφάνειαν ἐνὸς σκοτεινοῦ θαλάμου. Τοῦ μηχανισμοῦ αὐτοῦ (ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἀρχὴν ἡλιοσκοπίου) τὸ καλὸν ἦεν, ὅτι ἡ εἰκὼν τοῦ ἡλίου ἤμποροῦσε νὰ παρατηρηθῇ ὅχι μόνον χροῆς θάμβωμα, μετ' ἐπιπολαιότητα, καὶ πολὺν καιρὸν κατὰ συνέχειαν, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους ἐνταυτοῦ· ὅσας παρατηρήσεις ἔκαμιν ἔκτοτε μετ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Scheiner εἰς τὸν ἥλιον, περιέγραψεν εἰς ἓνα μέγα καὶ πολύτιμον σύγγραμμα, ὅπου εὐρίσκονται ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας εἰκονισμένα. Ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκείνου μετεχειρίσθησαν ὀλίγον τὸ ἡλιοσκόπιον, καὶ

ἔκαμιν τὰς παρατηρήσεις πάλιν διὰ μόνου τοῦ τηλεσκοπίου, πλὴν ἀδυνάτιζον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου διὰ τῶν σκοτεινῶν χρωματισμένων ὑέλων.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἡλιακαὶ κηλίδες ὅταν φαίνονται, ὑπόκεινται εἰς μεγάλας μεταβολὰς· μεταβάλλεται τὸ σχῆμα των, μεγαλοῦνται, σμικραίνουσι, μετασχηματίζονται εἰς νέφη ἢ σκιάς, ἢ καὶ διόλου χάνονται. Μεγάλαι κηλίδες διαίρουσιν εἰς μικροτέρας, καὶ πολλαὶ μικραὶ ἐνώονται εἰς μίαν μεγάλην, καὶ ἡ διάρκειά των εἶναι διάφορος· ἄλλαι εἶναι ὄραται μόνον μερικὰς ἡμέρας, ἑβδομάδας, ἢ μῆνας, ἄλλαι ὀλοκλήρους ἐνιαυτούς· ἐνίοτε φαίνονται πολλὰ συχνά, ἐνίοτε πάλιν εἶναι πολλὰ σπάνια. Τὸν καιρὸν, καθ' ὃν διὰ πρώτην φοράν τὰς ἀνεκάλυψαν, ὁ ἥλιος ποτὲ δὲν ἦεν ἐλεύθερος ἀπὸ αὐτῶν· ὁ Scheiner ἐμέτρούσε πενήντηντα. Ἀπὸ δὲ τὰ 1650—1670 μετὰ παρατηρήθη (λέγουσι) εἰς ἡ δύο, εἰς τὰ 1710 ἦσαν πάλιν εἰς μέγαν ἀριθμὸν· εἰς τὰ 1785 τὴν κ' Σεπτεμβρίου ὁ αὐλικὸς ἀστρονόμος Hübner παρατήρησεν εἰς τὸ Μάνχαϊμ 38 μαύρας κηλίδας, αἱ ὅσαι ἂν ἐναθεῖσαι ὄλαι εἰς μίαν μάζαν ἐστικτοῦ πρὸ τοῦ ἡλίου, ἤθελαν προξενήσει ἑκαλεψιν 4½ ποδῶν. Νευρὰ βέβαια ἀκόμη εἶναι εἰς τοὺς ἀναγνωσὰς καὶ ἡ μνήμη τῶν κηλίδων τοῦ 1816 ἔτους, περὶ τῶν ὁποῖων αἱ δημόσιοι ἐφημερίδες ἐκαιοσολόγησαν τόσας παρατηρήσεις· εὐρέθησαν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι μετ' ἰσχυρὰ ὄργανα ἀπέδιδον τὸ ψυχρὸν θέρμα ἐκείνου τοῦ ἔτους εἰς αὐτὰς τὰς κηλίδας, αἵτινες κατὰ τὴν γνώμην των ἠλάττωσαν τὴν θερμαντικὴν δύναμιν τοῦ ἡλίου.

Τὸ μέγεθος τῶν ἡλιακῶν κηλίδων πολλάκις εἶναι ἕξαισιον. Τὸν Ἀπρίλιον τῶν 1779, καὶ τὸν Νοέμβριον τῶν 1795 καὶ μετ' ἰσχυρὰ ὄργανα ἤμποροῦσαν νὰ παρατηρήσῃ κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν τοῦ ἡλίου κηλίδας, αἱ ὅσαι κατὰ τὰς γενομένας καταμετρήσεις εἶχον τὴν πρώτην φοράν 3,000 γεωγραφικῶν μιλίων διάμετρον, καὶ τὴν ἄλλην 6,000. Ὁ Schröder παρατήρησε τὸν Δεκέμβριον τῶν 1791 μίαν χώραν ἀπὸ κηλίδας 200 μιλιοσίων τετραγωνικῶν μιλίων, ὅπερ ἔστι 21 φορές μεγαλύτερον τῆς γῆς. Ὁ σωρὸς, ὅπου παρατήρησεν ὁ Hallschika εἰς τὴν Πράγαν τὴν α'. Μαΐου εἰς τὰ 1814 ἀπέτελει σχεδὸν τὸ ὅγδον μέρος τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου.

Δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀξιοσημεῖωτοι καὶ αἱ περὶ τῶν ἡ-

ποιῶν ἀνεφέραιμεν ἡλιακαὶ δῆδες. Ἐξ αὐτῶν ἄλλαι ἐκτείνου-
ται ὡς χῶραι πολλῶν χιλιάδων μιλίων τὴν ἔκτασιν, καὶ μά-
λις ὑπὲρ τὰ 160,000 ἄλλαι φαίνονται ὡς μικραὶ καὶ στρογγυ-
λαὶ κηλίδες. Ὁ Schrotter τὰς παρατήρησε καὶ εἰς αὐτὰς
τὰς ἀνωτέρω περιγραφείσας σκοτεινὰς κηλίδας, καὶ τὰ του-
των νεφελώδη ὄρια. Ἄλλαι φωτεινὰ κηλίδες περιτηρήθησαν
κεῖμεναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σωρηδὸν εἰς τὰ ἀκηλιδώτα μέρη
τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου, μὲ σχῆμα ἄτακτον, καὶ διάμετρον τὸ
πολύ 6—8 δευτέρων λεπτῶν· αὐταὶ ἐφαίνοντο γεμάται ἀπὸ
ὄρη καὶ κοιλάδας, ἢ καθῶς ὁ κατὰ μέρος μόνον συννερια-
σμένος οὐρανός. Εἶναι δὲ καὶ αἱ ἡλιακαὶ δῆδες, καθὼς αἱ κη-
λίδες, καὶ σχήματος καὶ μεγέθους μεταβλητοῦ, καὶ ἀπολου-
θοῦν τὴν περὶ τοῦ ἄξονα κίνησιν τοῦ ἡλίου.

Τί εἶναι τάχα αὐταὶ αἱ ἡλιακαὶ κηλίδες καὶ δῆδες;

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνακάλυψίν των πολλοὶ ἀστρονόμοι τὰς
ἐξέλαβον ὡς πλανήτας κινουμένους περὶ τοῦ ἡλίου, καὶ τὰς
ἔδωκαν καὶ ἴδια ὀνόματα. Ὁ Γαλιλαῖος τὰς ὑπέθετε σύννεφα
ἀτμώδη, ἢ ἀφρόν τῆς πυρίνης θαλάσσης τοῦ ἡλίου· ὁ De la
Hire ἐξοχὰς σωματίων ζερεῶν καὶ ἀτάκτως σχηματισμένων,
τὰ ὅποια πλέοντα εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ ἡλίου βυθίζονται εἰς
αὐτὴν πότε διόλου, πότε εἰς μικρότερον βάθος. Περισσότερον
ὡς τόσον ἐπλησίασαν εἰς τὴν ἀλήθειαν ὅσοι ἔκαμαν βαθυτέ-
ρας σκέψεις εἰς τὸ φαινόμενον τὸ, ὅτι αἱ κηλίδες πρὸς τὰ
ἄκρα τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου ὄχι μόνον ζεεύουσι, ἀλλὰ, καὶ
πρὶν φθάσῃ αὐτὰ, γίνονται διόλου ἀφαντὰ. Ὁ ἐν Βερολίῳ
ἀστρονόμος Bode ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος μεταξὺ ἐκείνων, ὅστι-
νες ἐκ τούτου ἐσυμπέραναν, ὅτι αἱ κηλίδες εὐρίσκονται εἰς
τὸ βάθος τῆς φωτισούσης τοῦ ἡλίου σφαιρικῆς ἐπιφανείας·
αὐτὴ ἢ γνώμη ἐπιβεβαιώθη διὰ τῶν μετέπειτα ὀξυτέρων πα-
ρατηρήσεων τοῦ Herschel καὶ Schröter, διὰ τοῦτο τὴν σήμε-
ρον δέχονται ὡς πιθανωτάτην τὴν εἰρησὶν περὶ τῆς φύσεως τοῦ
ἡλίου ὑπέθεσιν.

Ὁ ἥλιος εἶναι καθ' ἑαυτὸν σῶμα σφαιρικόν, σκοτεινόν,
καὶ πλανητικόν, ἴσως καὶ μὲ ἐπιφανείαν ἀνώμαλον, γεμά-
την ὄρη καὶ κοιλάδας, ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ τῆς γῆς καὶ
σελήνης. Ἀμέσως δὲ περικυκλῶνει τὴν σκοτεινὴν τῆς ἡλίου σφαιρῆν
ἀτμοσφαῖρα διαφανής, ὅπως πλέουσι σύννεφα ὄχι πολλὰ λαμπρὰ,
τὰ ὅποια σπανίως ἀφίνουσι νὰ διαφανῇ κανὲν μέρος τῆς σκο-

τεινῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡλίου. Μετ' αὐτὴν ἔρχεται ἄλλη ἀτμο-
σφαῖρα, ἐπίσης ἀπὸ πυκνὰ νέφη συνισταμένη, πλὴν ἔχουσα
λάμπριν θαμβωτικὴν, διὰ μέσον ταύτης ἀποκτᾷ ὁ ἥλιος τὴν δύναμιν
τοῦ νὰ θερμαίνῃ καὶ νὰ φωτίζῃ τοὺς πλανήτας. Πολλάκις
σχίζονται τὰ σύννεφα εἰς ἓν ἢ εἰς πολλὰ μέρη· ἂν τοῦτο
συμβῇ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀτμοσφαῖραν, τότε βλέπομεν μόνον
ἕως εἰς τὰ σύννεφα τῆς ἐσωτερικῆς· ἂν ὁμοίως καὶ εἰς αὐ-
τὴν ἀπολουθῶσιν σχίσματα, τότε πλεον βλέπομεν καὶ αὐ-
τὰ τὸ σκοτεινὸν σῶμα τοῦ ἡλίου. Ἐν ᾧ δὲ τὸ σῶμα τοῦ ἡ-
λίου εἶναι ὑπερμέγεθες, τί παράξενον, ἂν πολλάκις αὐτὰ τὰ
ἀνοίγματα ἔχουν ἔκτασιν πολλῶν χιλιάδων μιλίων. Ὁ Her-
schel εἰκάζει, ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ ἀτμοσφαῖρα ἀπέχει ἀπὸ τοῦ
σώματος τοῦ ἡλίου 400—600 γερμανικὰ μίλια.

Τώρα ἠμποροῦμεν νὰ ἐξηγήσωμεν, διὰ τί αἱ μαύραι
κηλίδες δὲν φαίνονται ποτὲ εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου,
ἀλλὰ προτὲ φθάσεν εἰς αὐτὰ, γίνονται ἀφαντὰ. Ἐπειδὴ ἡ μαύρη
ἐπιφάνεια κεῖται βαθύτερα παρὰ τὴν λαμπρῶσαν, ἀνάγκη ἢ
κηλὶς, ὅταν πλησιάσῃ τὰ ἄκρα τοῦ δίσκου, νὰ σκεπάζεται
ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν ὑποκειμένων ἀτμοσφαιρῶν. Ὁμοίως ἐξηγεῖ-
ται, διὰ τί αἱ μαύραι κηλίδες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουν περι-
θώρια σακτερωπὰ· αὐτὰ τὰ περιθώρια εἶναι σύννεφα τῆς ἐσω-
τερικῆς ἀτμοσφαιρας, τὰ ὅποια περικυκλῶνουσι τὸ ἀνοίγμα,
δι' οὗ βλέπομεν τὴν σκοτεινὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἡλιακῆς σφαι-
ρας. Τὸ δὲ νὰ μᾶς φαίνεται ἡ τοῦ ἡλίου ἐπιφάνεια σκοτεινὴ,
μ' ὅλον ὅτι περικυκλῶνεται ἀπὸ μίαν ἄπειρον μάζαν φωτός,
πρόερχεται ὡς φαίνεται ἐκ τούτου, καθότι τὸ κάτω χρώμα
τῶν συννέφων ἀφίνει ὀλίγον μόνον φῶς νὰ διαπερᾷ· ἴσως
προσέτι ἡ ἐξωτερικὴ ἀτμοσφαῖρα ἀναπτύσσει πολὺ φῶς μόνον
εἰς τὴν πρὸς ἡμᾶς ὀψινθιν, ὀλίγον δὲ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν.

Αἱ ἡλιακαὶ δῆδες φαίνονται ὅτι εἶναι ἐπισωρεύσεις τῶν
φωτεινῶν συννέφων· τὴν γνώμην ταύτην βεβαιώνει τὸ ὅτι
φαινούνται καθαρώτατα εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἡλίου. Εἶναι λοιπὸν
ὕψιλότερα παρὰ τὴν γενικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἡλίου.

Περὶ τῆς φύσεως τοῦ σκοτεινοῦ σώματος τοῦ ἡλίου, τί-
ποτε βέβαιον δὲν ἠμποροῦμεν ἀκόμη νὰ εἰπῶμεν. Ὅτι εὐρίσκονται
καὶ εἰς αὐτὸ ὄρη, κοιλάδες, κτ. δὲν εἶναι ἀπίθανον. Ἀπὸ
πολλὰς παρατηρήσεις ἠμποροῦμεν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι με-
ρικὰ μέρη τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡλίου δεικνύουσι συνεχῆς ἔρρα

μαύρας κηλίδας παρά ἄλλα· αὐτὸ ἴσως ἐξηγεῖται ἀπὸ τοῦτο, διότι εὗρισκονται ἐκεῖ ὄρη ὑψηλά, τὰ ὁποῖα ἐξ ἅπαντος εὐκολώτερα ἢμποροῦν νὰ γυμνωθοῦν παρά αἱ ἐπίπεδοι. Ὁ Schröter ἐνόμισαν, ὅτι εἰς τὰ 1795 τῆ κ' Νοεμβρίου παρτήρησεν ἓνα κράτῆρα βουναῶδη εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἡλίου, καὶ μάλιστα ἐξ εἰκασίας ἀποδίδει εἰς αὐτὸ τὸ βουνὸν ἢ 90 μιλίων ὕψος· μ' ὅλον τοῦτο δοξάζουν, ὅτι αὐτὸς ἀπατήθη εἰς αὐτὴν τὴν παρατήρησίν του.

Φ Ι Λ Ο Λ Ο Γ Ι Α.

Ε Ἴ Δ ῆ σ ε ι ς.

Εἰς τὴν ἐν Μεδιολάνῳ Ἀμβροσιανὴν Βιβλιοθήκῃν εὗρέθη χειρόγραφον τῆς Ἰλιάδος, μεγάλης περιεργείας ἄξιον, πρῶτον διὰ τὴν ἀρχαιότητά του· διότι καθὼς φαίνεται ἀναβαίνει ἕως εἰς τὸν τέταρτον αἰῶνα· ἔπειτα διὰ τὰς εἰκόνας ὑποῦ περιέχει, ἐξήκοντα τὸν ἀριθμὸν ἀρχαίας καὶ αὐτὰς. Γνωστὸν εἶναι, ὅτι τὸ πρῶτον χειρόγραφον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἔγιναν ὅλαι αἱ μέχρι τοῦδε ἐκδόσεις τοῦ Ὀμήρου, εἶναι μεταγενέστερον τοῦ δεκάτου αἰῶνος, τὸ κείμενον λοιπὸν τοῦ παρόντος εἶναι ἐξ αἰῶνος παλαιότερον· οἱ χαρακτῆρες τῶν γρημμμάτων εἶναι μεγάλοι καὶ τετράγωνοι, καθὼς τοὺς μετεχειρίζοντο εἰς τοὺς καλλιτέρους αἰῶνας χωρὶς διάσασιν τῶν λέξεων, χωρὶς τόνους καὶ πνεύματα, ἐπομένως χωρὶς κανὲν σημεῖον τῆς νεωτέρας ὀρθογραφίας.

Αἱ εἰκόνας εἶναι εἰς μεμβράνας περγαμινῆς, καὶ παριστάνουσι τὰς κυριώτερας ὑποθέσεις τῆς Ἰλιάδος. Ἐπειδὴ εἶναι παλαιὰ καὶ σπάνιοι, τὰς ἐξετύπωσαν, ἀφ' οὗ τὰς ἐχαλκοχάραξαν μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν· αὐτὸς ἦτον καὶ ὁ μόνος τρόπος τοῦ νὰ δώσῃ ἀκριβῆ ἀντίτυπα αὐτῶν. Ἄν καὶ ὡς πρὸς τὴν τέχνην δὲν ἦναι ἐντελεῖς, μ' ὅλον τοῦτο δὲν εἶναι καὶ εὐκαταφρόνητοι· ἔπειτα εἶναι ἀξιόλογοι καὶ διότι μᾶς παριστάνουσι ἀκριβῶς τὰς ἐνδυμασίας, τὰ κινεῖα, τὰ ἔθιμα, οἰκοδομὰς, ὅπλα, πλοῖα, θυσίας, ἀγῶνας, συμπόσια, καὶ χειροτεχνήματα τοῦ καιροῦ ἐκείνου, καθὼς καὶ τοὺς ἀκριβεῖς χαρακτῆρας τῶν θεῶν, ἡρώων, καὶ πολλὰ ἄλλα γνήσια ἱχνη τῆς ἀρχαιότητος.

Ὁ κύριος Ἄγγελος Μάιος, διδάσκαλος εἰς τὸ Ἀμβροσιανόν σχολεῖον, ἐξέδωκεν αὐτὸ τὸ χειρόγραφον εἰς ἓνα τὰ

μον, μὲ τὰς χαλκογραφίας τῶν εἰκόνων, καὶ τὰ ἄπειρα σχόλια, ὅπου περιέχει. Αὐτὰ μόνον, τὰ σχόλια, συμπληροῦσι πλέον παρά τριάκοντα φύλλα εἰς μέγα· ὅλα εἶναι μιᾶς ἐποχῆς πολλὰ παλαιᾶς, καὶ τὰ περισσότερα συγγραφέων προγενέστερων ἀπὸ τὴν σωτήριον ἐποχὴν, καὶ τὴν Ἀλεξανδρινὴν σχολὴν. Οἱ ἀναφερόμενοι συγγραφεῖς εἶναι 140, τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα ἢ ἐχάθησαν, ἢ καὶ ἀγνοοῦνται διόλου· μεταξὺ αὐτῶν ἀπαντῶνται ἐπιγραφαὶ βιβλίων, τὰ ὁποῖα δὲν διεσώθησαν εἰς ἡμᾶς· τεμνύχια ἀνέκδοτα ποιητῶν καὶ ἱσορικῶν· ἀναφέρονται τὰ ἐπισημότερα χειρόγραφα τοῦ Ὀμήρου, τὰ δύο τοῦ Ἀρισάρχου, τὸ τοῦ Ἀντιμάχου, τοῦ Ἀργολικοῦ, τὸ κοινόν, ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ καλλιώτερα. Ἀπὸ ὅλους ὁμοῦς συνεχέστερα καλοῦνται εἰς μαρτυρίαν ὁ Ἀρίσαρχος, Ἀρισφάνης, καὶ Ζηνόδοτος, δηλ. οἱ γραμματικοί, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τὰς πλείον' εὐφυεῖς διορθώσεις εἰς τὸν Ὀμηρον.

Ὡς τόσον αὐτὸ τὸ χειρόγραφον δὲν περιέχει ὀλόκληρον τὴν Ἰλιάδα, ἀλλὰ μόνον τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὰς εἰκόνας.

Ὁ τόμος ὁ ἐκδομένος ἀπὸ τὸν Κύριον Μάιου τιμᾶται φράγκα 80· ἴδε τὸν γαλλικὸν Courier Νοεμβρ. 12. τοῦ παρόντος ἔτους, ὅθεν καὶ αὐτὰ μετεφράσθησαν.

Σημείωσις. Ὁ μεταφραστὴς τῆς παρούσης εἰδήσεως, διερχόμενος διὰ Μεδιολάνων, εἶδε καὶ τὸ χειρόγραφον, περὶ οὗ ὁ λόγος, καὶ τὴν ἐκτύπωσίν του· ἐνθυμᾶται ὁμοῦς, ὅτι ἄλλο εἶναι τὸ χειρόγραφον τὸ περιέχον τὰς εἰκόνας, καὶ τὰς περικοπὰς τῆς Ἰλιάδος, εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρονται· καὶ ἄλλο τὸ περιέχον τὴν Ὀδύσειαν, καὶ τὰ ἀνέκδοτα ἕως τῶρα εἰς αὐτὴν σχόλια. Εἰς τὴν εἰδήσιν τοῦ Courier φαίνεται ὅτι καὶ τὰ δύο αὐτὰ συγχέονται, καὶ ἐκλαμβάνονται ἀν' ἑνός.

Ἄ Ν Α' Μ Ι Κ Τ Α.

Οἱ δύο Προυσσιακοὶ διδάσκαλοι Becker καὶ Brandis, οἱ ὁποῖοι πρὸ καιροῦ ἐνασχολοῦνται εἰς μίαν μεγάλην ἐκδόσιν τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, ὑπῆγαν εἰς τὴν Φλαρεντιανὴν διὰ νὰ συμβουλευθοῦν, πρὸς τελειοποίησιν τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου, τὰ χειρόγραφα, καὶ ἄλλους Δημοσιεύς, ὁ

πους περιέχει ή βιβλιοθήκη αὐτῆς τῆς πόλεως — *Revue encyclopedique*. 1819. Ὀκτώβρ.

Ὁ κατὰ τὴν Ἑλλάδα τῆς Σαξωνίας διδάσκαλος Κύριος Meineske κατάρθωσε νὰ προξενήσῃ μίαν αἰμίαν φωτοχυσίαν διὰ μέσου τοῦ ἤλεκτρικοῦ φωτός καὶ ἐνός τεχνητοῦ αἵρος περικλεισμένου εἰς σωλήνας υδατίνους. Ἐπειδὴ οἱ ἤλεκτρικὸι σπινθήρες σκορπίζονται ἐπ' ἀπειρον, ἴσως θέλει εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φωτίζονται αἱ πόλεις μὲ ὀλίγα ἐξόδα διὰ μιᾶς μόνης ἤλεκτρικῆς μηχανῆς καὶ τῆς μεθόδου τῆς εφευρεθείσης ἀπὸ τὸν Meineske — αὐτόθι.

Ὁ μηχανικός Xavier Michel, ὅστις διατρίβει εἰς Offenbach, εφεύρε μίαν πολλὰ ἀπλήν καὶ ἐνταυτῷ ὀλίγον ὄγκωδη μηχανήν, διὰ τῆς ὁποίας ἡμπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ διαπεράσῃ ποταμούς, καὶ νὰ τολμήσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, χωρὶς φόβου τοῦ νὰ βυθισθῇ. Αὐτὴ σιμμένη, ἔχει διάμετρον περίπου πέντε ποδῶν· εἰς τὸ μέσον της τίθεται μία κοιλότης, βάθους ἐνός ποδός καὶ τριῶν δακτύλων, προσδιορισμένη νὰ δεχθῇ τὸν ὕδατοπόρον· λυμένη, ἡμπορεῖ νὰ μετατοπισθῇ εὐκλεα ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, διότι τότε σχηματίζει ἕνα σάκκον, τοῦ ὁποίου τὸ βάρος δὲν ὑπερβαίνει τὰς πέντε λίτρας. Ὁ εὐρέτης ἔκαμην ἤδη δι' αὐτῆς τῆς μηχανῆς πολλὰς πείρας ἐπάνω εἰς τὸν Ῥήνον μὲ πολλὰ εὐτυχῆ ἔκβασιν, τὴν κινεῖ κατὰ τὴν θέλησίν του καὶ χωρὶς πολλὴν κενωθῆσαν εἰς κάβα διεύθυνσιν. Διὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ὁμοίως ἀκόμη περισσότερο τὴν ἀφέλειάν της, ἐντός ὀλίγου μελετᾷ νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὴν εἰς τὸ Kehl, καὶ νὰ καταβῇ τὸν Ῥήνον ἕως εἰς τὰ ζώματά του — αὐτόθι.

Φυσικὴ Ἱστορία. Γράφουσιν ἀπὸ τὰς ἀκτῆς τοῦ Μισσισίπι, ὅτι ὁ Μαμούθ, ζῶον τερατώδες, γνωστὸν ἕως τώρα μόνον ἐξ ὀνόματος, καὶ τοῦ ὁποίου δὲν εἶχον εὑρεῖ ποτε ἄλλα ἴχνη παρὰ τὰ ὄσα, ὑπάρχει τῶντι καὶ ζῆ εἰς τὰς δυτικὰς ἐρημίας τῆς ἀρκτικής Ἀμερικῆς. Κατὰ τὴν περιγραφὴν ὅπου κάρουν αὐτοῦ ὁ κολοσσὸς αὐτὸς μεταξὺ τῶν ζώικων ὄντων δὲν εἶναι κρεατοφάγος, ἀλλὰ τρέφεται ἀπὸ χόρτα καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ ἓν εἶδος δένδρον, τοῦ ὁποίου αὐτὸς τρώγει

καὶ φύλλα καὶ φλούδαν καὶ κορμόν· ποτὲ δὲν πλαγιάζει, ἀλλὰ κοιμάται ὄρθιος ἐπακουμδημένος εἰς κανὲν δένδρον· ἔχει περισσότερο μορφήν ἀγριοχοίρου ἢ πάδας ὑψηλοῦ παρὰ ἐλέφαντος· τὸ σῶμα του σκεπάζεται ἀπὸ δέρμα μαλλωτὸν, καὶ δὲν ἔχει προβοσκίδα — αὐτόθι μηνὸς Ἰαννουαρίου.

Βιβλιογραφία. Μία ἐφημερίστῆς Βιέννης δίδει τὴν ἐξῆς σύντομον εἶδησιν τῶν κυριωτέρων βιβλιοθηκῶν τῆς Ἀουστριακῆς μοναρχίας. Ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη τῆς Βιέννης περιέχει 360,000 τυπωμένους τόμους, 12,000 χειρόγραφα, 6,000 τόμους ἐκδοδομένους εἰς τὸν 16 αἰῶνα, καὶ μίαν συλλογὴν 300,000 χαλκογραφικῶν. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ πανεπιστημίου περιέχει 110,000 τόμους, καὶ ἡ τῆς Ἀκαδημίας 50,000. Αἱ ἄλλαι ἀξιοπαρατήρητοι βιβλιοθήκαι τῆς Βιέννης εἶναι, ἡ τοῦ πρίγγιπτος Ἀλξέρτου de Saxe-Teschén 60,000 τόμων, 80,000 χαλκογραφικῶν, καὶ 4,000 ἰχνογραφικῶν· ἡ τοῦ πρίγγιπτος Lichtenstein 30,000 τόμων· τῶν πρίγγιπτων Esterhazy καὶ Schwarzenberg, τῶν Κομητῶν Harrach, Teleki, Fries, καὶ Arony, τῶν μονασιρίων τῶν Βενεδικτίνων καὶ Δομινικαίων. Ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη τῆς Πράγας συνίσταται ἀπὸ 120,000 τόμους· ἡ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πέσης ἀπὸ 50,000· τοῦ Γράτζ ἀπὸ 100,000· τοῦ Κλαγγενφουρτίου ἀπὸ 40,000. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Ὀλμουτζ ἐμετροῦσεν εἰς τὰ 1785, 36,000 τόμους· πλὴν αὐξήθη μετέπειτα ἀπὸ τὰς βιβλιοθήκας 36 δημοθέντων μονασιρίων τῆς Μοραβίας. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ μονασιρίου Klosterneuburg περιέχει ὑπὲρ τοῦς 25,000 τόμους, καὶ πολλὰ χειρόγραφα τοῦ 17 αἰῶνος. Αἱ βιβλιοθήκαι τοῦ μονασιρίου Kremsmünster, Moelk, καὶ ἄλλων μερῶν περιέχουν πολλὰ καὶ πολῦτιμα χειρόγραφα — αὐτόθι. μιν. Μαΐου.

Πείραμα φυσικόν. Πρὸς τὰς 4 τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου (τῶν 1818) ὁ κύριος Ure ἐκ Glasgow ἔκαμε πειράματα μὲ τὴν βολταϊκὴν σὴλην συνθεμένην ἀπὸ 270 διπλᾶς μεταλλίνας πλάκας ἢ δακτύλων ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα ἐνός κατὰδικου, ὅστις εἶχε φρονεθῆ ἀπὸ χεῖρας. Τὰ ἀποτελέσματα ἐξάβησαν τρομακτικά· τὸ γένυ τοῦ κατὰδικου ἀν καὶ δερμ-

νου, ἐκινήθη μὲ τοιαύτην βίαν, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ βίβη κατὰ γῆς ἓνα, ὅποιοις εἰς μάτην ἐπροσπαβοῦσε νὰ τὸ κρατήσῃ. Εἰς τὸ δεύτερον πείραμα ἐγγιζώντας τὸ φρενικὸν νεῦρον τοῦ αὐχένου, εἶδαν νὰ ἀρχίσῃ ἀναπνεύσασθαι δύσκολη, καὶ νὰ γένουσι διάφορα κινήματα τοῦ σώματος μὲ συνέχειαν. Εἰς τὸ τρίτον πείραμα ἐγγιζαν μὲ τὴν μηχανὴν τὸ διὰ τῆς ἀνω τρύπας τῶν ὀσπείων ἐξερχόμενον νεῦρον (nervus supraorbitalis), καὶ εἰς τὴν ζιγμὴν ἐφάνησαν τρομερὰ κινήματα εἰς τοὺς μυῶνας τοῦ προσώπου. Εἰς τὸ τέταρτον ἢ ἄκρα τοῦ ἀγκῶνος, ἀφ' οὗ ἔλυθεν ἓνα ἠλεκτρικὸν κτύπον μετέδωκε τὸν κλονοῦν τῆς εἰς τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς· αὗται κινήματα διεπυθύνθησαν ἐπάνω εἰς τοὺς θαστάς μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἐνόμισαν τὸν νεκρὸν ἀνασημένον. Ὁ Κύριος Υπε ἔχει τὴν πεποιθίμην, ὅτι ἤμποροῦσε νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ζωὴν τοῦ νεκροῦ, ἂν αὐτὸς δὲν ἔχανεν ὅλον τὸ αἷμα του — αὐτόθι. μην. Μαρτ.

Ἡ ἀλληλοδιδασκτικὴ μέθοδος διὰ τὸ οἰκονομικὸν εἰς τὰ ἔξοδα καὶ τὸν χρόνον, διὰ τὸ προσφευγῆς αὐτῆς εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, πρὸ πάντων δὲ διότι συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς βελτίωσιν τῶν ἠθῶν τῆς κοινωνίας, ἔστιν κοινὴ ὄχι μόνον εἰς τὴν σοφὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ κόσμου, καὶ ἄνδρες ἀξιόλογοι ἐκ διαφόρων τάξεων καὶ βαθμῶν ἀγωνίζονται καὶ προσπαθεῖν τὴν πρᾶξιν καὶ ἐκτασίαν τῆς, πληροπορημένοι ἐκ τῆς πείρας διὰ τὰ φυσικὰ καὶ ἠθικὰ αὐτῆς προτερήματα καὶ ἀποτελέσματα. Ὅλοι οἱ παῖδες ἄνευ ἐξαιρέσεως διδασκόμενοι δι' αὐτῆς τὰ γράμματα, τὰ χριστιανικὰ καὶ πολιτικὰ καθήκοντα, διδουσι χριστὸς ἐλπίδας ὅτι θέλουσι ἀποκατασταθῆ καλοὶ χριστιανοί, χρηστοὶ καὶ κοινωνοφελεῖς κάτοικοι καὶ μέλη τῆς κοινωνίας.

Τὴν κοινωνοφελῆ ταύτην μέθοδον ἐπεθύμουν πρὸ πολλοῦ οἱ ἀληθεῖς φιλογενεῖς καὶ ἐρασταὶ τῆς βελτιώσεως καὶ παιδείας τοῦ γένους νὰ εἰσαχθῆ καὶ εἰς τὴν φίλην πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ μεταδοθῶσι τὰ καλά τῆς καὶ εἰς τὴν ζωηρὰν νεολαίαν μας. Διὰ νὰ ἐκπληρωθῆ ὁμως ἡ εὐγενὴς αὕτη ἐπιθυμία, ἔπρεπε νὰ συντρέξωσι δύο τινά· α. καταβολὴ χρημάτων ἱκανῶν εἰς τὴν τύπωσιν (α) τῶν βιβλίων καὶ προμηθειῶν

(α) Ἐπειδὴ δὲν εὐρίσθησαν ἕκαστὰ μέγιστα ποσὰ διὰ τὸν τύπον, εἰς α.

τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων· β. εἰς τῶν πεπαιδευμένων ὁμογενῶν ἡ ἀποφασίση, διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος, νὰ συνταχθῆ καὶ ἐκ δευτέρου μετὰ τῶν παιδῶν, καὶ νὰ διδαχθῆ μ' ἀνριθεῖαν θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς τὴν μέθοδον, καὶ νὰ προπαρασκευασθῆ ἅπαντα τὰ διὰ τὴν εἰς τὴν γλώσσαν μας ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου ἀναγκαῖα.

Ἀναγγέλλομεν ἤδη λοιπὸν μετὰ χαρᾶς, ὅτι ἀμφότερα ἐτελείωσαν καὶ ἡ μέθοδος μεταφέρεται καὶ εἰς τὴν φίλην πατρίδα, ἀρχίζουσα πρῶτον ἀπὸ Ἰάσιου. Τὸ πρῶτον ἐκπλήρωσεν ἡ εὐγενὴς ἐλευθεριότης τοῦ εὐπατρίδου καὶ εὐγενεοῦς ἀρχοντος Ἁγῶ Κυρίου Νικολάου Ρωσσέτου Ροσσοβάνου, ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1818 εἶχεν ἀφήσει τὰς ὄχθας τοῦ Βρότου καὶ συναίνασρα μὲ τοὺς περὶ τὸν Σηκουάν (Seino) καὶ Τάμεσιν· τὸ β. ἐπεχειρήσθη καὶ ἐτελείωσεν ὁ Κύριος Γεώργιος Κλεόδουλος ἐκ Φιλιππουπόλεως, ὅστις, ἀφ' οὗ ἐμελέτησε τὰς ἐπισήμας εἰς τὰς Γερμανικὰς Ἀκαδημίας, καὶ περιῆλθε διάφορα παιδαγωγικὰ τῆς Γερμανίας καὶ Ἑλβετίας, πρὸ πάντων ἐκεῖνα τοῦ Κυρίου Πεσαλότζη καὶ Κυρίου Φελεμδέργου, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὰς διαφόρους διδασκτικὰς μεθόδους τῶν διαφόρων τούτων κοινωνοφελῶν καταστημάτων, μετέβη εἰς Παρίσιον ἐξεπίτηδες διὰ τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν μέθοδον, τὴν ὅποιαν κρίνας ἐπωφελῆ καὶ ἀναγκαῖαν διὰ τὴν πατρίδα ἐδιδάχθη, καὶ προητοίμασε τὰ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀναγκαῖα. Καὶ ἐν ᾧ ἐπρόστιζε διὰ τὴν εἰς τὸν τύπον καὶ προμηθειῶν τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων ἀπαιτουμένην δαπάνην, ἰδοὺ ἀνεκράνη ἀγαθὴ τύχη ἡ τοῦ φιλογενεοῦς Ἀρχοντος Ἁγῶ ἐλευθερίου χεῖρ, καὶ ἐχρηρίγησεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ. Τυπώσας λοιπὸν ὁ κύριος Κλεόδουλος τοὺς πίνακας τῆς μεθόδου, καὶ προμηθευθεὶς μὲ τὰ λοιπὰ χρειώδη, ἐπέρασεν ἐντεῦθεν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον εἰς Ἰάσιον. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι, ἀφ' οὗ συσχίσῃ ἐκεῖ τὴν μέθοδον πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ ρηθέντος ἀρχοντος καὶ τῶν κατοίκων, καὶ αὐτὸς δὲν θέλει λησμονήσῃ, καὶ ἡ φιλογένεια τῶν κατοίκων δὲν θέλει τὸν ἐμποδίσῃ νὰ μετεβῆ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς μετάδοσιν τοῦ καλοῦ.

παιδείᾳ αὐτῆς τῆς μεθόδου, ἦτον ἀνάγκη νὰ γίνωσιν ἐκ νέου τύποι, μπητραί, καὶ νὰ χρῆσθαι νέα φοιτῆται, καὶ ἀκολουθεῖ τὰ ἔξοδα ἠξέσησαν· ἀλλ' ἡ τὸν ἀνάγκη ἀπαξ νὰ γίνωσι.

Μυρίων ἐπαίνων ἀξία εἶναι βέβαια ἢ φρόνιμος ἐλευθε-
 ρίτης τοῦ ἀρχοντος Ἄγα, καὶ τοιοῦται γενναῖται πράξεις ἐ-
 φελκύνουσι τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων εὐγνωμοσύνην. Δὲν εἶ-
 ναι ὁμοίως ὀλιγώτερον ἀξιεπαίνος καὶ ὁ κύριος Πλεόδουλος διὰ
 τὴν ἐπιμονὴν καὶ ὑπομονήν του· τὸ ἔργου εἶναι ὠφελιμώτα-
 τιν, καὶ ἂν ἡ ὠφέλεια ἦτον, ὡς πρέπει νὰ ἦναι, μέτρον πά-
 σης πρὸς τὴν πατρίδα προσφορᾶς, ἠθέλαμεν ἔχει ὀλιγώτερον
 μὲν ἴσως, ἀλλ' ὠφελιμώτερα καὶ καλῆτερα πράγματα. Ἄλλ'
 ὅπως ποτὲ καὶ ἂν ἔχη, εἶναι ἀξιεπαίνος, ὅς τις φρονίμως κα-
 ταβάλλει κόπους, ἢ χρήματα διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ παιδείαν
 τῆς πατρίδος του. Τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν προσμένει ἀνυποκό-
 νως τὸ τέλος τῆς ἐπαφελούς ταύτης ἐπιχειρήσεως. Ἐἴθε μή-
 τε τοῦ πρώτου ὁ ὑπὲρ τοῦ κινουῦ συμφέροντος ζῆλος νὰ ὀλι-
 γοσεύσῃ, μήτε τὸ ἐπίπουρον καὶ ἀκανθώδες τοῦ ἔργου τὴν
 προθυμίαν τοῦ δευτέρου νὰ ἐμποδίσῃ! Ὁ ναὸς τῆς δόξης,
 ὁ φιλοπάτριδες ἄνδρες, ὡς ἐκεῖνος τῆς ἀθανασίας, κέεται
 ἐφ' ὑψηλοῦ ἱεροῦ ὄρους, καὶ εἶναι πανταχόθεν ἀνεωσγμένος·
 διάφοροι πορεῖαι φέρουσι τοὺς ἀγωνιζομένους εἰς αὐτόν· μι-
 κρὰ ἔτι ὑπομονή, καὶ τὸ καλὸν ἔργον. Ἡ κοινὴ μήτηρ, ἡ
 ἀγία Ἐκκλησία, ὁ ἱερός Κλήρος γενικῶς τε καὶ μερικῶς, οἱ
 ὑψηλότατοι καὶ περίεργοι ἠγεμόνες, οἱ εὐγενεστάτοι Ἀρ-
 χοντες, τὸ φιλογενέστατον Ἐμπορικὸν Σύστημα καὶ οἱ λοιποὶ
 ἀπαξάπαντες φιλόκαλοι ὁμογενεῖς εἶναι ἔτοιμοι νὰ προστατεύ-
 σωσι καὶ ὑποστηρίξωσιν ὅλαις δυνάμεσιν τοιοῦτον κοινὸν κα-
 λόν. Ὅλοι αἰσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τῆς παιδείας, καὶ κἀν-
 εἰς δὲν ὑποφέρει τὴν οὕτω ζώηράν τῆς πατρίδος μας νεολαίαν
 νὰ μὲν ἄπειρος τῶν ἱερῶν καθηκόντων τῆς πίστεως καὶ πολι-
 τείας, περιφερομένη εἰς τὰς ῥύμας καὶ πλατείας τῶν πόλεων,
 ἀνάγωγος καὶ κακοῦθείας πλήρης.

Ἡ ἐν Παρισίοις Ἑταιρεία πρὸς βελτίωσιν τῆς στοιχειώδους
 διδασκαλίας, ἐνομάσασα τὸν Κύριον Κλεοδούλου, μετὰ τὴν
 ἐν Παρισίοις ἀφίξίν του, μέλος τῆς ἀντεπιστέλλου, ἐδέχθη ἡδὴ
 καὶ τοὺς παιδαγωγικούς του διὰ τὴν Ἑλλάδα πίνακας μετ'
 εὐγνωμοσύνης, πέμψασα πρὸς αὐτὸν δύο ἐπιστολάς, τὴν μὲν
 ἔτι ἐν Παρισίοις διατρέποντα, τὴν δὲ εἰς Ἰάσιον.

Κρίνομεν λοιπὸν νὰ καταχωρίσωμεν ἀμφοτέρως εἰς τὴν ἐφη-
 μερίδα μας, ὡς ἐφεξῆς, ἂν σοχαζόμενοι τὴν πρὸς ἑκάστων τέκνων
 τῆς πατρίδος μερικὴν τιμὴν, κοινὴν τιμὴν τοῦ γένους· β' διὰ νὰ

ἴδῃ πᾶς τις, κατὰ τὴν ἐλευθέριον τρόπον βραβεύουσι τὰ σο-
 φαὶ καὶ φιλόφρονα ἔθνη τῆς Εὐρώπης τοὺς ὁποιοῦδήποτε ἔ-
 θνους πεπαιδευμένους, καὶ διὰ τὸ κοινὸν καλὸν ἀγωνιζόμε-
 νους, καὶ ὅποια φιλόφρονα φρονήματα καὶ εὐνοίαν σώζουσι
 πρὸς ἡμᾶς· γ' διὰ νὰ μιμηθῶσιν οἱ ἐν τῇ σοφῇ Εὐρώπῃ
 σπουδάζοντες ὁμογενεῖς νέοι καὶ νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὰ ἀ-
 ναγκαιότερα καὶ οὐσιαστέτερα, προσφέροντες εἰς τὴν πατρίδα
 τροφήν μᾶλλον ἢ τροφήν.

Μαυθάνομεν, ὅτι καὶ ὁ ἀρχ. Ἄγας ἔλαβε παρὰ τῆς αὐ-
 τῆς Ἑταιρείας, μέλος αὐτῆς ὢν, μίαν εὐχαριστήριον ἐπιστολήν
 διὰ τὴν εἰς τὸ κοινὸν καλὸν συνδρομήν του, τὴν ὅποιαν ἐλπί-
 ζομεν ὅτι ἡ μετριοφροσύνη τῆς εὐγενείας του δὲν θέλει μᾶς
 τὴν σερίσει διὰ νὰ τὴν καταχωρίσωμεν εἰς τὴν ἐφημερίδα
 μας πρὸς κοινὸν παράδειγμα καὶ μίμησιν.

Ἐλπίζομεν ὅτι ὀγλήγορα θέλει ἀκολουθήσει τοὺς προ-
 πορευθέντας πίνακας καὶ τὸ ἀναγγελθὲν διδακτικὸν βιβλίον
 τῆς μεθόδου, βιβλίον παρὰ τοῦ κ. Κλεοδούλου, διὰ νὰ ἴδω-
 μεν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ χρῆσιν τῶν Πινάκων.

Οἱ ἐκδόται τοῦ Α. Ἐ.

Société pour l'en- Ἑταιρεία περὶ τῆς σοι-
 seignement élémentai- χειώδους διδασκαλίας,
 re fondé à Paris en 1815. συσταθεῖσα ἐν Παρισί-
 οις κατ' ἔτος 1815.

Paris, le 10 Juin 1819. Ἐν Παρισίοις, τῇ 10
 Ἰουλίου. 1819.

Le Conseil d'Adm.on de Ἡ Βουλὴ τῶν Ἐφόρων
 la Société pour l'in- τῆς περὶ τῆς στοιχειώ-
 struction élémentaire, δους διδασκαλίας Ἐ.
 à Monsieur Cléobule. ταιρείας, τῷ κυρίῳ
 Κλεοδούλῳ.

Monsieur. κύριε,

Le jour ou vous avez bien Χαρμόσυνος ἐξάθη καὶ τι-
 voulu présenter à notre Société μῆς πρόξενος εἰς ἡμᾶς ἢ ἡμέ-
 les tableaux en Grec moderne ρα, καὶ ἢν ἠθέλησες νὰ προσ-
 destinés aux nouvelles écoles de φέρης εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑται-
 votre patrie a été pour nous un ρεῖαν τοὺς διὰ τὰ σχολεῖα
 jour aussi doux qu' honorable, τῆς πατρίδος σου εἰς τὴν Γραι-

Nous ne saurions oublier que l'Europe moderne a reçu de la Grèce les premiers modèles dans les Lettres, la Philosophie et les Arts, que c'est à la présence des chefs-d'oeuvres grecs que s'est réveillé parmi nous le génie des lumières; nous sommes heureux de pouvoir lui offrir en retour une institution utile à la morale, à l'industrie, de nous acquitter envers elle. Peut être cette circonstance un jour ne sera pas indigne de l'Histoire, et vous Monsieur, nous vous félicitons d'avoir été le promoteur de cette grande communication; nous vous rendons grâce de l'avoir préparée avec tout de zèle et de désintéressement.

Nous vous prions de nous informer exactement de la naissance et des développements des écoles de la Grèce.

Nous avons l'honneur d'être, avec une parfaite considération, Monsieur.

Vos très humbles serviteurs.

(ἔπονται αἱ ὑπογραφαί.)

μικρὴν γλώσσιαν συνταχθέντας πίνακας. Ποτὲ δὲν θέλομεν δυνηθῆναι νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι ἡ νεωτέρα Εὐρώπη παρέλαβεν ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα τὰ πρῶτα παραδείγματα τῶν γραμμάτων, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν τεχνῶν· καὶ ὅτι ἡ παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἀριστουργημάτων ἐξύψωσε καὶ εἰς ἡμᾶς τῆς φιλομαθείας τὸ πνεῦμα. Μακάριοι ἡμεῖς, ὅτι ἠδυνήθημεν νὰ αὐτιπροσφέρωμεν αὐτῇ πρὸς αὐταμοιβὴν, ἐν σύστημα χρήσιμον εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν εὐμηχανίαν! Ἴσως ποτὲ ἡ περίστασις αὕτη δὲν κριθῆ ἀναξία τῆς ἱστορίας. Μακαρίζομεν καὶ σὲ, κύριε, ὅτι ἐξάβηθ ὁ πραγαίτιος τῆς μεγάλης ταύτης συγκοινωνίας, καὶ σοὶ ἀποδίδομεν χάριτας, ὅτι προπαρεσκευάσας αὐτὴν μὲ τοιοῦτον ζῆλον καὶ τοιαύτην ἀφιλοκέρδειαν.

Σὲ παρακαλοῦμεν δὲ νὰ μᾶς ἀναγγείλῃς ἀκριβῶς τὰ περὶ τῆς συστάσεως καὶ προόδου τῶν σχολείων τῆς Ἑλλάδος. Μένομεν μὲ βαθύ σέβας, κύριε, δούλοι σου ταπεινότατοι.

Société pour l'enseignement élémentaire fondée à Paris en 1816.

Paris, le 8 Juillet 1819.

Le Conseil d'Administration de la Société pour l'Instruction Elémentaire,
A Monsieur Hélobulos, Professeur à Jassy.

Monsieur.

Le Comité des Methodes a été chargé par la Société d'examiner les tableaux que vous avez composés pour appliquer l'enseignement mutuel à la langue grecque. Ce travail lui a paru digne des plus grands éloges, et les modifications que vous avez faites aux tableaux en usage pourroient être transportés dans ceux-ci avec de grands avantages pour l'étude. Vous auriez pu, Monsieur, vous borner à traduire les documents usités, et vous avez, sans vos forces, donné vous même un travail supérieur à la notre. La langue harmonieuse des Grecs ne souffre pas une succession de sons sans harmonie, et vous avez senti qu'une innovation devenoit nécessaire sous ce rapport; et pourquoy nous qui devons tant aux Grecs,

Ἑταιρεία περὶ τῆς στοιχειώδους διδασκαλίας, συσταθεῖσα ἐν Παρισίοις κατ' ἔτος 1816.
Ἐν Παρισίοις τῆ 8 Ἰουλίου 1819.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἐφόρων τῆς περὶ τῆς στοιχειώδους διδασκαλίας Ἑταιρείας, τῷ κυρίῳ Κλεοβούλῳ Καθηγητῇ ἐν Ἰασίῳ, κύριε!

Οἱ Ἐφοροὶ τῶν Μεθόδων διεπίσθησαν παρὰ τῆς Ἑταιρείας νὰ ἐξετάσωσι τοὺς παρὰ σοῦ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀλληλοδιδασκαλίας εἰς τὴν Γραικικὴν γλώσσιαν συνταχθέντας πίνακας. Τὸ πίνηγμα δὲ τοῦτο ἐφάνη εἰς αὐτὴν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον· καὶ αἱ μεταβολαὶ, τὰς ὁποίας ἔκαμες εἰς τοὺς πίνακας εἶναι ἄξιαι νὰ θεωρηθῶσιν, ὡς μεγάλης ἀφελείας εἰς τὴν σπουδὴν πρόξενοι. Ἡμποροῦσες, κύριε, νὰ περιορισθῆς εἰς μόνην τὴν μέτρον τῶν περὶ τῆς μεθόδου ταύτης ἤδη ἐν χρήσει συγγραμμάτων· ἀλλ' αἰσθηθεὶς ὡς οὐκ ἀνεξέλεγκτος ἡ δύναμις σου ἀνεπέσθη ὡς ἐργὸν ἀνώτερον τοῦ ἡμετέρου. Ἡ ἀρμονικὴ γλώσσα τῶν Ἑλλήνων δὲν ὑποφέρει ὑποφέρει ὡς ἐργὸν ἀνώτερον τοῦ ἡμετέρου. Ἡ ἀρμονικὴ γλώσσα τῶν Ἑλλήνων δὲν ὑποφέρει ὑποφέρει ὡς ἐργὸν ἀνώτερον τοῦ ἡμετέρου. Ἡ ἀρμονικὴ γλώσσα τῶν Ἑλλήνων δὲν ὑποφέρει ὑποφέρει ὡς ἐργὸν ἀνώτερον τοῦ ἡμετέρου. Ἡ ἀρμονικὴ γλώσσα τῶν Ἑλλήνων δὲν ὑποφέρει ὑποφέρει ὡς ἐργὸν ἀνώτερον τοῦ ἡμετέρου.

leur horreur pour la Cacophonie, dans leur délicatesse de gout pour les sons mélodieux? Il vous appartenait de nous donner cet exemple dont nous saurons profiter.

Le Conseil dans sa dernière Seance a arrêté que des remerciements vous seroient adressés pour la manière dont vous étiez acquitté d'une entreprise qui n'exigeoit ni moins de talent, ni moins de zèle. L'excellent rapport que M. Le Boeuf a fait au Conseil sur votre travail sera imprimé dans le Journal d'Education, comme un hommage du au mérite d'un savant tel que vous.

Nous avons l'honneur d'être, avec une considération distinguée,

Monsieur.

Vos très humbles serviteurs.

(Époutai αι υπογραφαί.)

Διά Βιένναν.

Φίλεργε και φιλόπονε Έκδότα του Α. Έρμου.

Έξ Ίασίου τῆ 10. Νοεμβρίου 1819.

Γινώσκων, ότι ο κύριος Κλεόβουλος διέβη αυτόθεν Ίνα, ένταῦθα εις Ίάσιον έλθών, συζητήσῃ τὴν ἀλληλοδιδασκικὴν μέθοδον εις τὰ διδασκαλεῖά μας, περιέμενες ἀνυπομένως τὴν περι τῆς εκβάσεως τοῦ ἐπιχειρήματός του εἰδήσιν. Μάθε λοι-

τὰ ἀνωτέρω ἢ καινοτομίᾳ. Διὰ τί και ἡμεῖς, οἱ τοσαῦτα τοῖς μιμηθῶμεν τὴν πρὸς τὴν κακοφωνίαν ἀπέχθειαν, και τὴν πρὸς τὰς μελωδικὰς φωνὰς εὐαισθησίαν των; Εἰς ἐσὲ ἤρμεζε νὰ μᾶς δάσῃς τοῦτο τὸ παράδειγμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἤξυρομεν νὰ ἀφελθῶμεν.

Ἡ Ἐταιρεία εις τὴν τελευταίαν τῆς συνέλευσιν ἀπεφάσισε νὰ σοὶ πέμψῃ τὰς εὐχαριστίας τῆς, διὰ τὸν τρόπον, καὶ ὅν ἔφερες εις πέρας ἐν ἐπιχειρήματι, τὸ ὁποῖον οὐτ' ἐπιδεξιότητα μικρὰν, οὔτε ζῆλον ὀλίγον ἀπῆται. Ἡ ἐξαιρέτος ἀναφορά, τὴν ὁποίαν ὁ κύριος Le-Boeuf ἔκαμεν εις τὴν Ἐταιρίαν περὶ τοῦ πουήματός σου, θέλει τυπωθῆ εις τὴν παιδαγωγικὴν ἐφημερίδα, ὡς σημεῖον σεβασμοῦ χρεωστούμενου εις τὴν ἀξίότητά σου σοφοῦ, οἷος σύ.

Μένουμεν μὲ μέγα σέβας, κύριε, δούλοι σου ταπεινότατοι.

πὸν ὅτι, κατευωδῶθη μὲν περὶ τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου εις Μολδαυίαν, διέτριβεν ἡμῶς μέχρι τοῦδε εις τοὺς πρόποδας τῶν Καρπαθίων εις ἓνα τῶν ἀγρῶν τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος Ἁγα Κυρίου Νικολάου Γρασσέτου, ἐξ αἰτίας τοῦ συνεχῆτος ἡμᾶς δαινοῦ, τῆς λαοφθόρου πανώλους. Πρὸ ἡμερῶν δέτινων ἔλθων και εις τὴν πόλιν Ίασίου, διατρίβει εἰσέτι ἀργὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βῆθέντος ἄρχοντος Ἁγα, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τῆς ἐπιδημοῦσῆς νόσου. Ἐλπίζομεν ἡμῶς ὅτι, ἀρ' οὐ τὸ κακὸν τοῦτο παύσῃ, τοῦ καλοῦ ἔργου ἀρχεται ἀμέσως ὁ κ. Κλεόβουλος, οὔτινος ὁ αἰσιος ἐρχομὸς ἀπαντᾷ ἡμᾶς ἐχαροποιήσεν, μᾶλλον δὲ τὸ θεοφροῦρητον ἔφος τοῦ περιβλήπτου ἡμῶν Ἠγεμόνος. Μεγάλην περιμένει ἡ Μολδαυία τὴν ἀφέλειαν τῆς ἀλληλοδιδασκικῆς ταύτης μεθόδου, τῆς ὁποίας τὴν καλὴν ἔκθεσιν ἐλπίζω νὰ κοινώσω ἐντός ὀλίγου σοῖτε και παντὶ τῷ γένει.

Ὁ φίλος σου Μ. Βερνάρδος Καμινάρης.

Φίλος μᾶς ἔπεμφεν ἐκ Λειψίας τὸ διὰ τοῦ Α. Έρμου ἐκδιδόμενον ἀκόλουθον ἀντίτυπον διπλώματος, διὰ τοῦ ὁποῖου τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας θέλου νὰ τιμήσῃ τὴν παιδείαν τοῦ σοφολογιατάτου διδασκάλου κυρίου Κούμα, προσφέρει πρὸς αὐτὸν τὴν ἐπαυμίαν „Δόκτωρ τῆς Φιλοσοφίας και διδάσκαλος τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν“. Ἡ ἀπὸ μέρους τοιαύτης περιφήμου Ἀκαδημίας προσφερομένη τιμὴ εις ὁμογενῆ λόγιον ἀνδρᾶ ἀποδεικνύει, ὅτι και τὴν προκοπὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἐπιθυμοῦσι, και τοὺς πεπαιδευμένους αὐτοῦ σέβονται και τιμῶσιν οἱ ἀληθῶς σοφοὶ τῆς Εὐρώπης, τῶν ὁποίων τὰ φιλόφρονα φρονήματα θέλου βέβαια ἐμπνεύσει χαρὰν και εὐγνωμοσύνην εις τὰς ψυχὰς τῶν τιμίων ὁμογενῶν μας. Ἴδου τὸ δῖπλωμα.

Q. D. B. V.
 SYMMIS AVSPICIIS
 POTENTISSIMI SAXONIAE REGIS
 AC DOMINI
FRIDERICI AVGVSTI
 DOMINI NOSTRI CLEMENTISSIMI
 IN VNIVERSITATE LITERARVM LIPSIENSI
 RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICO
GODOFREDO HERMANNO
 EQVITE ORDINIS SAXONVM VIRTVTIS CIVICAE, ELOQVEN-
 TIAE ET PORTICES PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO, COLLE-
 GII MINORIS PRINCIPVM SOCIO, ACADEMIAE ROMANAE
 ARCHAEOLOGICAE, SOCIETATVM REGIAE BAVARICAE MO-
 NACENSIS ET NANTIENSIS AC LATINAE IENEN-
 SIS SODALI
 PROCANCELLARIO
GVILIELMO TRAVGOTT KRVG
 PHILOSOPHIAE THEORETICAE PROFESSORE P. O., COLLE-
 GII MINORIS PRINCIPVM COLLEGA, SOCIETATVM BEROLI-
 NENSIS ET REGIOMONTANAE GERMANICAE AC IE-
 NENSIS LATINAE SODALI
 DECANO
CHRISTIANO AVGVSTO HENRICO GLODIO
 PHILOSOPHIAE PRACTICAE PROFESSORE P. O., COLLEGGII
 MAIORIS PRINCIPVM SODALI
 VIR PRAENOBILISSIMVS
 AC DE POPVLO SVO LITERARVM STVDII EXCOLENDO
 MERITTISSIMVS
CONSTANTINVS MICHAELIS KVMA
 THESSALO. GRAEGVS
 GYMNASIO QVOD SMYRNAE FLORET PRAEFECTVS
 PHILOSOPHIAE DOCTOR ET BONARVM ARTIVM
 MAGISTER
 GREATVS
 ET HAC TABVLA PVBLICA DECLABATVS EST.
 P. P. DOM. II. ADVENTVS A. CH. GIDJCCCXIX.
 LIPSIAE
 IMPRESSIT GVILIELMVS STARITZ
 TYPOGRAPHVS VNIVERSITATIS.

Εἰς τὸν 21. Ἀριθμὸν τοῦ Α. Ἑρμού, ἡμελ. 830. περιέ-
 χεται „ Ἄρθρον περὶ ἀφελείας καὶ χρήσεως τῆς τοπιγραφί-
 „ κῆς σπουδῆς, ἐκφωρηθεὶς λατινικῶς εἰς τὴν γέψιν τῶν ἐν Πί-
 „ σῃ ὑποψηφίων μαθητῶν “, τοῦ ὁποίου οὔτε ὁ συγγραφεὺς
 οὔτε ὁ μεταφραστὴς φανερόνεται. Καὶ ὁ μὲν δευτέρως ἠθέλησε καὶ
 μείνῃ ἀνώνυμος διὰ μετριοφροσύνην, τοῦ δὲ συγγραφέως τὸ
 ὄνομα ἀκουσίως ἀπασιωπήθη· διότι εἰς μὲν τὴν ἐπιγραφὴν
 τῆς μεταφράσεως δὲν ἐφαίνετο, ἢ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῇ τοῦ
 μεταφραστοῦ, ὅπου ἐσημαίονετο, κατὰ δυσυχίαν παρέπεσεν,
 ὅθεν ἠναγκάσθημεν νὰ ἐκδώσωμεν τὸν λόγον ἐκεῖνον χωρὶς νὰ
 σημειώσωμεν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Ἀλλ’ ἐπειδὴ εὐ-
 ρέθη ἡ ἐπιστολὴ, σπεύδομεν μετὰ χαρᾶς νὰ τὸ κοινοποιήσω-
 μεν. Συγγραφεὺς τοῦ λόγου ἐκεῖνου εἶναι ὁ ἐν Πίσῃ Προφέ-
 σαρ τῆς Παθολογίας γάμος Ἰάκωβος Βαρτελλόττις
 (Giacomo Barzellotti). Τοῦτου τὸ σεβάσιμον ὄνομα εἰς μὲν
 τοὺς σοφοὺς Ἑυρωπαϊοὺς εἶναι γνωστότατον, ὡς εὐδὲς τῶν σο-
 φωτέρων τῆς Ἰταλίας διδασκάλων καὶ συγγραφέων, οἱ δὲ
 φίλτατοι ἑμογενεῖς ἡμῶν χρεωστῶσιν ἔχει μόνον νὰ τὸν σέ-
 βωνται, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἀγαπῶσιν εὐγνωμόνως· διότι ὡς
 πληροφοροῦμεθα καὶ ἐν γένει ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν γένος εἰ-
 λικρινῶς ἀγαπᾷ ὁ σοφὸς καὶ φιλόανθρωπος ἐκεῖνος ἀνὴρ, καὶ ἐν μέ-
 ρει δείχνει λαμπρὰ τεκμήρια τῆς ἀγάπης του διὰ τῆς ἐπιμε-
 λείας καὶ φιλοφροσύνης, μετὰ τὴν ὁποίαν περιπειεῖται τοὺς εἰς ἐ-
 κείνο τὸ πανεπιστήμιον σπουδάζοντας ἑμογενεῖς μας. Αὐτὸς
 ἐξέδωκεν ἕως τῶρα ὑπὲρ τὰ 20 πονήματα, ἐκ τῶν ὁποίων
 εὐχῆς ἔργον κρίνει ὁ μεταφραστὴς τοῦ ἀνωτέρου λόγου ἂν ἐ-
 μεταφράζοντο τὰ περὶ ἀγελαδοβλογιᾶς, καὶ τὸ ἐπιγραφόμε-
 νον Polizia di Sanità, per evitare i contagj e distruggerli,
 conservare la vita, la salute, e gl’interessi dei popoli e
 delle nazioni κ. α. π.

Οἱ ἐκδότης.

Ἀνακαλοῦντες εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀναγνωσῶν ἡμῶν τὴν
 κήρυξιν τοῦ πρὸ δύο ἐτῶν παρὰ τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ σεβασ-
 τεστάτου πρῶην Ἡγεμόνος πάσης Μολδαβίας Ἰωάννου ΣΚΑΡ-
 ΑΛΤΟΥ Ἀλεξάνδρου ΚΑΛΑΙΜΑΧΗ ἐν Ἰασιῶ ἐκδοθέντος Αὐ-

Βεντικῷ Χρυσόβουλλου Λόγου εἰς βοήθειαν τοῦ Λογίου Ἐρμού, ὡς εἰς τὸν 12'. Ἀριθμὸν αὐτοῦ 1818 φαίνεται, ἀναγγελλόμενον σήμερον μετὰ χαρᾶς, ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ Χρυσόβουλλον εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς Ἰάσιον εὐδόσιν τοῦ πρὸ μικροῦ σεφθέντος νέου Αὐθέντου πάσης Μολδαβίας, τοῦ ὑψηλοτάτου, λέγομεν, καὶ Θεοσεβεστάτου ἠγεμόνος ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΥΤΖΟΥ, ὅχι μόνον ἐπεκυράθη ἀνακαινισθὲν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Θεοφρουρήτου ὕψουςτου, ἀλλὰ καὶ ἡ εἰς 200 γρᾶσια ταχθεῖσα πρῶτον ἐτήσιος αὐτοῦ πρόσοδος, ἐπαυξήθη εἰς 250. Τοῦ Χρυσόβουλλου τούτου ἴσον λαβόντες μετὰ τὴν τύπασιν τῶν ἐν τῷ παρόντι τετραδίων προηγουμένων ἄρθρων, σπύδομεν διὰ τῆς εἰς τὸν Α. Ἐ. καταχωρίσεως αὐτοῦ νὰ ὁμολογήσωμεν δημοσίως τὴν πρὸς τὸ Θεοφρουρήτου ὕψουςτου ἀπὸ βάθους ψυχῆς ἐκπεπονημένην εὐγνωμοσύνην ἡμῶν. Τοῦτο μόνον τὸ ἱερὸν καὶ γλυκύ κρῆος μετὰ χαρᾶς ἐκπληροῦντες, ξὺν θελομένῳ ἀποτολμήσει ἀλλ' οὔτε εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐξῴμνησωμεν ἡμεῖς κατ' ἀξίαν τοῦ περιλλεεστάτου τούτου ἠγεμόνος τὰς ἀρετὰς· τὸ φίλτατον ἡμῶν γένος γνωρίζει πλησιέστερον τὴν φιλανθρωπίαν καὶ φιλοκαλίαν του· οἱ σοφοὶ καὶ φιλέλληνες Εὐρωπαῖοι ἀναγινώσκουσι ἡμῶν, ὡς εἰς λαμπρὰν εἰκόνα τῆς εὐγενεοῦς ψυχῆς του ἐμβλέψαντες εἰς τὸ ἀκόλουθον χρυσόβουλλον, ἃς μάθωσιν ὅτι, καὶ ἔλας ἐπίσης τὰς εὐτυχεῖς καὶ δυσχεεῖς ἐποχὰς τῆς ἰσχυρίας του τὸ Ἑλληνικὸν γένος δὲν ἔπαυσε νὰ ἔχη καὶ φιλοσόφους ἠγεμόνας, ἰσχυροὺς τῶν μουσῶν καὶ φιλομουσῶν πρεσβύτας, οἵτινες τὴν διηνεκὴν προσασίαν ταύτην ἄς μόνην πρὸς τὸ γένος ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν εὐγενεῶς φρενοῦσι, καὶ συνισῶσιν εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν ὡς πατροπαράδοτον ἀνάθημα. Ἐνα τῶν ὠφελίμων ὑπουργῶν τῶν μουσῶν κρῖνον εὐμενῶς ὁ φιλογενέστατος οὗτος ἠγεμὼν καὶ τὸν Λόγιον Ἐρμῆν, παρὰ μὲν καὶ πολλαπλασιάζει τοὺς ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ κόπους τῶν ἐκδοτῶν ἡμῶν, οἵτινες ἀπὸ τὴν περιελάσιν ταύτην τῆς κηρύξεως τοῦ Αὐθεντικῷ Χρυσόβουλλου του, λαμβάνομεν ἀπορρημὴν νὰ ἐπευχηθῶμεν εἰς τὸ Θεοφρουρήτου ὕψουςτου πᾶν ὅτι καταθύμιον ἀγαθόν, πρὸς εὐδαιμονίαν μὲν τῶν ὑπ' αὐτοῦ διοικουμένων μακαρίων Μολδαυῶν, πρὸς δόξαν δὲ καὶ χαρὰν τοῦ παντὸς γένους.

Οἱ Ἐκδόται τοῦ Λογίου Ἐρμού.

Τὸ δὲ Χρυσόβουλλον αὐτὸ ἔχει οὕτως.

Πρώτη καὶ κυριώτερα πηγή, ἔθεν προέρχεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους καλὰ οὐσιώδη καὶ ἄφθονα, εἶναι ἢ ὡς οἶοντε ἀληθινῆς γνώσεως τῶν ὄντων· διότι τὰ ἔθνη, καθὼς καὶ οἱ κατὰ μέρος ἄνθρωποι, τότε διατίθεισι τὰ κατ' ἑαυτοῦ ὠφελιμότερον καὶ ἀσφαλέστερον, ὅταν καὶ τὰ γνωρίζωσιν ἀκριδέστερον. Διὰ τῆς γνώσεως τῶν ὄντων ἐλλάμπόμενος τὸν νοῦν εἰς θεογνωσίαν ὁ ἄνθρωπος, διαμένει ἀκράδαντος ἐπὶ τὴν ἀσφαλῆ καὶ σωτηριώδη τῆς πίσεως πέτραν. Δι' αὐτῆς γνωρίζει τὰς πρὸς τοὺς ὁμοειδεῖς του ἀληθεῖς σχέσεις, μαθαίνει τὰ πρὸς αὐτοὺς ἱερὰ χρεῖα του, καὶ φιλοτιμᾶται, πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν καὶ συντήρησιν, νὰ τὰ διατηρῆ μὲ ἱερὸν σέβας ἀπαρασάλευτα. Δι' αὐτῆς ὁδηγούμενος εἰς τὰ λαμπρὰ τῆς ἀθανάτου ἀληθείας ἀνάκτορα, καὶ κατοπτεῦσιν περιέρχως καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ περὶ ἑαυτὸν, αἰσθάνεται πτεροῦμενον ἀπὸ νέας δυνάμεις, καὶ βλέπει εὐπόρισον, καὶ, ὡς εἶπεῖν, ἐν χερσὶ τὴν εὐτυχίαν του. Ἐντεῦθεν, διὰ τῆς φιλοπονίας δρέπεται ἀπὸ τὴν πλουτοδότειραν μητέρα γῆν, πάντα ὅσα συντελεστικά καὶ πρὸς ἀνάγκην τοῦ βίου καὶ πρὸς ἀνεσιν. Ζευγυνοῖ, ἔχει τὸν βόσπορον μὲ τὴν μοσρίαν καὶ μικροφυῖαν τοῦ Ἑρξου, ἀλλὰ τὰ ἀχανῆ τῶν ἠκεανῶν πελάγη μὲ θαυμασὴν τόλμην, διὰ νὰ συνδέσῃ πρὸς ἄλληλα τὰ διάφορα ἔθνη μὲ τὴν κοινοφελεστάτην τοῦ ἐμπορίου ἀλληλουχίαν. Καβισῆ εὐπόρισον καὶ ἡδυτάτην τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ βίου μὲ τὰς ἐφευρέσεις τοσοῦτων τεχνῶν· ἀνυψοῖ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τοὺς οὐρανοὺς τοῦ εἰς τὰς ἀπεριορίστους τῶν οὐρανῶν ἀέθυστους· καταμετρεῖ τὰς διαφορὰς τῶν μεγαλοπρεπῶν ἀστέρων κινήσεις· ἀνίπταται διὰ τοῦ ἀεروναύτου μεταρσίος, καὶ ἐν συντόμῳ δεικνύει, ὅτι εἶναι εἰλικρινῆς ἀπόμοιρα τῆς ἀνωτάτου πανσθενεοῦς ἀρχῆς, ἔθεν τὸ εἶναι προσέλαβε. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς μὲν τὰ ἔθνη, ὅσα, καθὼς οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἕλληνες, ἐμυθήθωσαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τὴν γνώσιν τῶν ὄντων, ἐπιλάμπει ἀνεξάλειπτος ἡ σφραγὶς τῆς ἀθανασίας, καὶ διαμένουν λαμπρόντα ὡς φωσφῆρες μεταξὺ εἰς τὴν βαρυτάτην νύκτα τῶν ἀπ' ἀρχῆς αἰώνων. Ὅσα δὲ, μὴ διακρίνοντα ἀναμέσου καλοῦ καὶ πονηροῦ, περιπλανῶντο ἐπ' ὀλέθρῳ εἰς τὴν σκοτόμαιναν τῆς ἀμαθείας, ταῦτα, κατὰ τὸν ποιητὴν,

„ἀλλεῖ, ἀδόγηλα, ὑπὸ νεφέεσσι σκεδάσθη.“

Καὶ κατὰ τούτους λοιπὸν τοὺς λόγους, τὸ μόνον ἐκ παντὸς τρόπου θηρευτὸν ἀγαθόν, εἶναι ἡ παιδεία· μέσα δὲ τῶν δρα-

εικωτέρων εἰς τοῦτο εἶναι καὶ αἱ ἑφημερίδες, δι' ὧν, ὡς διὰ
θαιματουργῶν μηχανῶν, μετοχετεύονται εἰς τοῦ ἔγκε-
φάλου τὴν ἀρρῶσαν σωτηριώδη νάματα πελυσιδούς μαθήσεως,
μεταρρέοντα συγχρόως ὡς δι' ἠλεκτρικοῦ ἀγωγοῦ, ἀπὸ τῆς
πρώτης μέχρι τῶν τελευταίων τῆς κοινωτικῆς τάξεως. Τούτων
τὴν ταχέαν μετάδοσιν εὐχόμενοι καὶ ἡμεῖς ὀλοφύχως τῷ ἡ-
μετέρῳ γένει, οὐ μόνον χαίρομεν ἐφ' αἷς ἤδη ποιεῖται πρό-
δοις εἰς τὸ λαμπρὸν καὶ μεγατίμον τῆς παιδείας εἴδιον, ἀλ-
λά καὶ συντελεῖν ἐκ τῶν ἐνόντων εἰς τοῦτο καὶ συναντιλαμ-
βάνεσθαι ὀφειλὴν ἀπαραίτητον λογιζόμεθα. Διὸ καὶ τὴν ἐν Βιέν-
νῃ τῆς Ἀουστρίας, πρὸ ἐτῶν ἤδη τινῶν, ἐκδιδόμενην φιλολο-
γικὴν ἑφημερίδα τοῦ Λόγιου Ἑρμοῦ, κοινωφελῆ μὲν τοῖς ἑ-
μογενέσι κρίνουτες, κοινωφελεσέραν δ' ἐφεξῆς καὶ κατὰ πάν-
τα βελτίονα ἐλπίζουτες, ἔγνωμεν παρέχειν ἐτησίως τοῖς ἐκ-
δόταις γροσσίας διακήσια πενήκοντα, ἐκ μὲν τῶν αὐθεντικῶν
ἡμῶν προσόδων τῶν Ἀλικῶν γροσσιῶν ἑκατὸν εἰκοσιπέντε,
ἰσάριθμα δὲ ἐκ τῶν Τελωνίων ἐφ' ᾧ καὶ τὸ παρὸν ἀπελύθη
αὐθεντικῶν ἡμῶν χρυσόβουλλον. Ἀξιούμεν δὲ τὸν πανιερώτα-
τον καὶ κατὰ πνεῦμα σεβασμιὸν ἡμῶν πατέρα Μητροπολίτην
τῆς Θεσσαλίας ταύτης Τζάρας τῆς Μολδαβίας, νὰ διατηρῇ τοῦτο
ἀποτεθειμένον εἰς τὰ τῆς Μητροπόλεως γραμματοφυλάκια, καὶ
παραλαμβάνων παρὰ τῆς αὐθεντικῆς ἡμῶν Βιςαρίας τὴν δια-
ληφθεῖσαν ποσότητα, νὰ τὴν ἀποσέλλῃ ἐτησίως μετ' ἀσφα-
λείας ἐν ὀρισμένῳ καιρῷ πρὸς τοὺς Ἐκδότας τοῦ Λόγιου
Ἑρμοῦ. Ἄν δὲ ποτε παύσῃ ἢ ἐκδοσις τῆς ἑφημερίδος ταύ-
της, νὰ ἀποσέλλῃ πάλιν ἐτησίως τὴν ἀνωτέρω ποσότητα πρὸς
τὴν διαδεχομένην τὸν Λόγιον Ἑρμῆν ἑφημερίδα. Ἄν δ', ὃ μὴ
γένοιτο, καὶ τέλεον ἐκλείψῃ Ἑλληνικῆς ἑφημερίδος ἐκδοσις,
νὰ δίδωνται τὰ ἀνωτέρω 250-γροσσία τῇ ἐνταῦθα Ἑλληνικῇ
σχολῇ. Ἀξιούμεν δὲ καὶ τοὺς διαδόχους ἡμῶν ἐκλαμπροτά-
τους αὐθέντας, κατὰ χρέος φρουρίζοντες ὑπὲρ τῆς τῶν ὁμο-
γενῶν ἐπίδοσως, νὰ προσεμπεδώσωσι δι' ἰδίων αὐτῶν χρυ-
σοβούλλων, τὴν παρ' ἡμῶν ταύτην χορηγίαν, διὰ νὰ μὴν ἐκ-
λείψῃ ποτὲ ἢ πρὸς τὸ γένος παρὰ τῶν ἐν ὑπερηχῇ καὶ δυνά-
μει ὀφειλομένη ἀντίληψις καὶ βοήθεια. Ἀπελύθη τῷ χιλιῶν
ὀκτακοσίοσῳ δεκάτῳ ἐνάτῳ ἔτει, κατὰ μῆνα Νοέμβριον,
πρώτῳ ἔτει τῆς πρώτης ἡμῶν ἐν Μολδαβίᾳ ἡγεμονίας, ἐν
Ἰασίῳ τῇ αὐθεντικῇ ἡμῶν Καθέδρᾳ.